

**незалежная
газета**

наша Ніва

П Е Р Ш А Я   Б Е Л А Р У С К А Я   Г А З Е Т А

Заснаваная ў лістападзе 1906. Адноўленая ў траўні 1991. Выдавец: Прыватнае прадпрыемства «Суродзічы». Выходзіць штотыднёва, у серады.

**Свой катэдж міністр
Навумай ужо дабудаваў**

Старонка 6

**Яны забівалі
Кені**

Старонка 13

**Паліцаі пакараны.
А партызаны?**

Старонка 12

У НУМАРЫ

Бурак Абамчык

Прэзідэнцкія выбары-2011 –
амерыканскі варыянт для
Беларусі? Старонка 3.

Беларуская АЭС – блеф?

Этага варынту не выключае
прам'ер-міністр Літвы Андрус
Кубілюс. Старонка 4.

**Гуляка, выходзь
да палякаў**

Палікі Гродна правілі
салідарнасць са сваім апальняй
лідэркай. Старонка 9.

**КДБ вербуе
праз vkontakte.ru**

але з палітычных матываў.
Некалькі студэнтаў у розных
гарадах разглагалі факт
шантажу. Старонка 9.

Кагнітыўны дысананс

Аляксандр Зімойскі пра
ідэалагічны паварот уладаў:
катэгарычная адсутнасць крызісу
у Беларусі змяніла суворэнную
дзяржаву ў цэнтры Еўропы трохі
былынчым поўнасцю. Старонка 7.

Кроў і газ

Цягам апошніх тыдняў
тэлеглядам пропанавалася два
галоўныя шоу: сектар Газа і
газавая вайна між Расіяй і
Украінай. Піша Віталь Тарас.
Старонка 7.

У ЛПП – з аркестрам

Фотарэпартаж Юліі Дарашкевіч.
Старонка 11.

**Замест аграгарадкоў –
кібуцы**

Пошта Рэдакцыі. Старонка 10.

*****

**У Гродне
адбудуюць
каралеўскі замак**

Старонка 8.

Балта-Чарнаморская вось

Жыццё прымусіла рэалізоўваць гэтую ідэю тых, хто яе тармазіў.

У дзень інаўтуранай Абамы і аднаўлення паставак расійскага газу ў Еўропу ў Чарнігаве супсталіся кіраўнікі Беларусі і Украіны Аляксандр Лукашэнка і Віктар Ўшчанка. Гэта быў выразны палітычны сігнал Захаду і Ісходу.

Сігнал падвойны: ні адзін, ні другі не прынялі запашніні Мізведзева і не пахалі ў Москву на газавы саміт у мінулую суботу.

Беларуска-украінская сустрэча ў вярхах доўгі час адкладалася, каб нарецце адбыцца ў момант найбольшага абвастрэння расійска-украінскіх і найбольшага пачынлення беларуска-еўрапейскіх адносінай.

На пачатку чарнігаўскай сустрэчы Лукашэнка ў прысутнасці журналістаў нагадаў аб прапанове прэзыдэнта Украіны стварыць калідор Чорнае мора – Балтыйскае мора. «Мы гатовыя працаваць з вами і з краінамі Балтый ў гэтым кірунку», – сказаў ён.

Ідзі, вылучаныя яшчэ на пачатку ХХ стагоддзя беларускім палітыкам Антонам Луцкевічам і адраджаны ў 1990-х, грунтуючыя на разуменні супольных інтарэсаў дзяржаў Украіны і Чорным між Балтыйскім морамі. За гэты час змянілася структура эканомікі, але не геапалітычная реальнасць. На Ісходзе – Расія са сваім інтарэсамі, а энергетыкі, цікавыя для дзвюх краінаў, а таксама

Польшчы і Балтый, у тым ліку транспартны калідор «Вікінг», які мае злучыць рэгіён ад Скандинавіі да Турсы.

Наступны пункт супадзення інтарэсаў – газавая сфера. У мінулья гады «Газпрому» ўдавалася цаной зняжак эфектыўна блакаваць кардынальную дзеяніню Украіны і Беларусі. Гаворачы пра канфлікт гэтага году, Ўшчанка падкрэсліў, што «уже ніколі не будзе газавай палітыкай такой, якой яна была да 1 студзеня 2009 году. Выйдуць усе з навукай: Украіна, Беларусь, Расія, Еўрапейскі Саюз. Мы больш такім не будзем: бесклапотны, даверлівым».

З часам Украіна і Беларусь моглі бы выбудаваць супольны маршрут для транзіту нафты і газу з зоны Каспію. Лукашэнка падкрэсліў, што праект нафтаправоду «Адеса-Броды» не спрацоўвае свайг агульнасці для Беларусі. «Мы можам забяспечваць праць нашу транспартную сістemu нафтай дзяржавы Балтый, Польшчу», – сказаў А.Лукашэнка. Ён лічыць, што ў выпадку рэалізацыі праекту будзе выгадна ператрансфармаваць каспійскую нафту на беларускіх НПЗ.

Працяг на старонцы 3.

ЗАМЕСТ КАМЕНТАРУ

Служыць бы радыя...

У боты хочуць абуть двух юнакоў, вядомых лідэраў апазіцыі — Івана Шылу і Франака Вячорку.

І аднаго, і другога летась выключылі за палітычную дзеяйнасць з навучальных установаў. Франак — з журфаку БДУ, Іван ж нават не даді атрымаць атестат аб сканчэнні сярэдняй школы. Амаль адразу ў хлопцаў узімі праблемы з венкаматамі. Што праўда, Вячорка з Шылем абраў розныя тастыкі.

Першы трублі аб сваім прызыве ва ўсіх СМІ, у венкамат яго дастаўлялі альбо міліцыянты, альбо супрацоўнікі спецеўзброі, некалькі разоў Франак ляжаў на абледаваннях у шпіталях. У хлопца быта адтэрміноўка да сакавіка пасля аперации на венку, але адразу пасля Новага году пра яго ўзгадалі зноў. Наступная павестка Франаку выписаная на 26 студзеня.

Шыла ж не рабіў з свайго прызыву медынай падзея. Ціха прайшоў медкамісію, якая прызнала яго годным. Тым не менш, лекараў у венкамате кантроліруваў мясцовы чэкіст, які курыраваў апазіцыю.

Франак настойвае на tym, што ў яго ёсьць праблемы са здароўем: несумішчальная са службай у войску. «Гатовы прыгніц незалежную медычную экспертызу і адправіцца ў войску, калі буду прызначана прыдатным. Гэта камісія мусіць быць сфармавана з спецыялістамі, на якіх не будзе ажыццяўляцца піску ані з боку Міністэрства абароны, ані з боку спецеўзброі», — казаў лідэр «Моладзі БНФ».

БТ tym часам задаецца пытаннем, чаму ў войску служаць сапраўдныя прынцы (англійскі Гары), але не хочуць «принцы беларускай апазіцыі». У прыцігу ў «Панараме тыдня» быў паказаны ролік з вайсковыми частямі раней мабілізаваных апазіцыянероў Віталія Карапіша і Алесі Каліты. Начальнікі харacterызувалі байніцай як айных з найлепшых.

Уздел гэбістай у медкамісіях і рэпартаражы БТ наводзяць на думку, што гэта адна вялікая пратагандыстычная кампанія.

І Шыла, і Вячорка не супраць пайсці ў войска. Адзінае, што яны патрабуюць ад венкаматаўскіх работнікаў — роўных умоваў з астатнімі прызыўнікамі. Яны, даречы, самі разумеюць, што для палітычнай кар'еры служба ў арміі лішній не будзе.

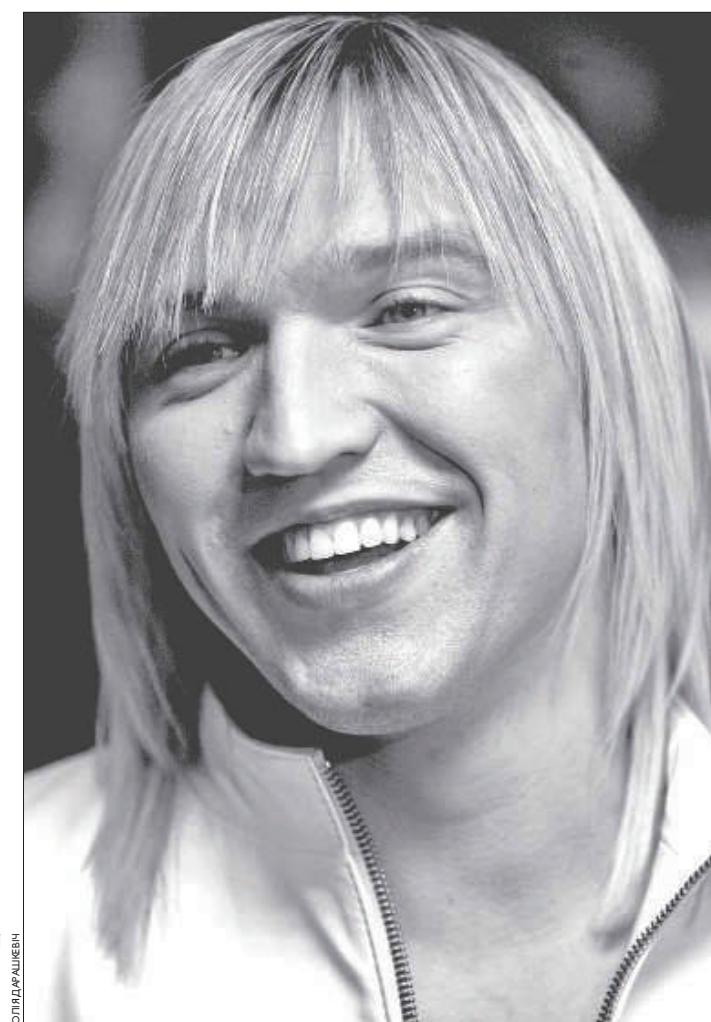
Зміцер Панкавец

Бурбалкі

У інтэрнэце сцярджаюць, што Ялфімава выбралі пераможкам сёлетняга адбору на «Еўрабачанне» задоўга да фінальнага канцэрту. Праверыць праўдзівасць вынікаў «галасавання гладчакаў» у Беларусі няма тэхнічных магчымасцей. Дыплом жа Ялфімава як пераможцы адбору на «Еўрабачанне» быў апублікаваны ў інтэрнэце задоўга да сканчэння «галасавання».

Эксперты наракаюць, што сапраўдны выбар робіць тэлепрадаўнікі, а астатнія канкурсанты з сваімі слабымі ці кепскімі запісанымі песнямі — толькі масоўка для інтырі.

«Еўрабачанне» ў большасці краін Еўропы глядзіць добра калі пара працаэнтаў тэлегледачоў. А ў Беларусі гэта проста такі спраўа ўсенародная. Што зробіш, калі пісменніка Арлова ці гісторыка Грыцкевіча па ТВ за 15 гадоў не паказвалі ні разу, а роля папсы ў жыцці народу ўзнесеная да нябесаў.

ЮЛІЯ БУРАБАЛКІ

Падпісца можна праз Рэдакцыю і праз «Белпошту». Мы рэкамендуем — праз Рэдакцыю

Мы рэкамендуем і просім чытачоў падпісацца праз Рэдакцыю. Наша сістэма дастаўкі газеты за 3 гады даказала сваю надзейнасць. Усе тыя, каго такі спосаб атрымання газеты задавальняе, хай застаюцца вернымі такой падпісцы.

1. Яна нам выгаднейшая фінансава.
2. Мы зможам дастаўляць Вам газету хутчэй або з той жа хуткасцю, што «Белпошта».
3. Лічым важным захаваць сістэму самарасплюсоду дзеяйнай. Лішне тлумачыць, чаму.

Цана падпіскі праз Рэдакцыю **10 000 руб. на месяц.**

Падпісныя індэксы ў каталогу «Белпошты»: для людзей — **63125**, для прадпрыемстваў — **631252**. Падпісца можна на кожнай пошце. Цана гэтай падпіскі — 12 000 руб. на месяц.

ПАВЕДАМЛЕНИЕ

Касір

Квітантэ

ІПУП "Сурасіч", УНП 190 786 828

МДЛ ААТ "Белінвестбанк", вул. Калектарная, 11, Мінск, код 764

Рахунак ат-
рамакантыка

З012 206 280 014

Асабіна
рэкунка

Гароднічы, вен., вен. па бібліотэку, пасл.

Від аплаты Дата Сумы

За газету "Наша Ніва".

Агулам

ІПУП "Сурасіч", УНП 190 786 828

МДЛ ААТ "Белінвестбанк", вул. Калектарная, 11, Мінск, код 764

Рахунак ат-
рамакантыка

З012 206 280 014

Асабіна
рэкунка

Гароднічы, вен., вен. па бібліотэку, пасл.

Від аплаты Дата Сумы

За газету "Наша Ніва".

Агулам

Каб штотыдзень атрымліваць газету,

дасытайце адрасы і гроши за газету. Конг на месяц — 10 тыс. рублёў.

1) Просім усіх ахвотных чытаць газету паведамляць у Рэдакцыю свае адрасы і тэлефоны. Эта можна зрабіць праз: тэлефоны: (017) 284-73-29, (029) 260-78-32, (029) 618-54-84, e-mail: dastauka@nn.by, паштовы адрас: 220050, г.Мінск, а/c 537.

2) Просім у бланку банкаўскага паведамлення ці паштовага пераказу даскладні і разбройліві пазначыць адрас, у тым ліку паштовы індэкс і код пад'язду.

Тры гады «НН» можна было атрымліць толькі падпісайцца праз Рэдакцыю. І мы завіў традыцыю дзікаваць усім тым чытачам, якія пералічылі грошы на вынаход газеты.

Дзякую

Паўло С. з Горкага раёну.

Дзмітрыю Ч. з Капыльскага раёну.

І.Дз., Наталія М., Г., Iгры Л. з Стуб-ціўскага раёну.

В.Б. з Шчучынскага раёну.

Уладзіміру В. з Кобринскага раёну.

Аляксандру М. з Астравецкага раёну.

С.Ж. з Клецкага раёну.

Сыргану А. з Асіновіцкага раёну.

Д.К. з Мастоўскага раёну.

Івану К. з Броварскага раёну.

Алесю С. з Кэрэліцкага раёну.

А.Ш. з Ваўкавіцкага раёну.

П., Г.С., Але Г. з Барысавскага раёну.

Аляксандру П. з Глыбіцкага раёну.

Валянціне М. з Навагрудскага раёну.

Не паспелі яшчэ адцвісі джынсавыя стужкі-кветкі на дрэўцах ды слупах, як нашыя апазіцыйныя асяродкі, здаецца, ужо амаль заціжарылі іншай ідэяй — спарадзіць беларускага Абаму. Не здзіўлюся, калі гэтым доўгім зімовымі вечарамі ў якім-небудзь партыйным ofісе ўжо пішацца стратэгічны план на наступную прэзідэнцкую кампанію з прыцэлам на «энергічнага палітыка новай генерацыі», а сам будучы кандыдат — назавем яго Бураком Абамчыкам — прымірае на сябе мадны гальштук ды белазубую ўсмешку.

Жарты жартамі, але размовы пра беларускага Абаму нельга называць цалкам найўнімі ды беспадстаўнымі. У беларускай ды амерыканскай сітуацыі сапраўды можна адшуканіць цікавыя паралелі. Чаму прыход Барака Абамы зрабіўся сенсацыяй? Найперш тому, што гэты палітык здолеў заваяваць давер большасці жыхароў сваёй краіны, нягледзічы на то, што належыць да коліс дыскрымінаванай групы афраамерыканцаў. У сучаснай Беларусі прыход да ўлады беларускамоўнага чалавека і шчыгра ўсенародная любоў да яго чым не магчымы?

Пытанне расы ў ЗША не менш слізкае, чым пытанне мовы ды культурнай прыналежнасці ў Беларусі. Большасць амерыканцаў, у прынцыпе, падзяляе думку, што ўсе грамадзяне краіны, нягледзіча на іх колер скуры, роўны ў сваіх правах. Падобным чынам і большасць беларусаў (прынамсі, такую высьнову можна зрабіць з апошнім перапісу насельніцтва) прыміа беларускую мову — тэатральным.

Іншая рач, як белая амерыканцы дачыняюцца з чарнаскімі ў штодзённымі жыцці, а паспалітыя беларусы — са сваімі беларускамоўнімі саючынікамі. Гэта першым і ў другім выпадку стаўленне на іншэдэка таксама, як да меншасці. Зірніце на амерыканскія дэйлі — ці шмат пабачыце на іх чарнаскіх прэзідэнтаў? Вось вони — краіна роўных магчымасцяў! Гэта, дарэчы, старая амерыканская дыскусія: чаму паспалітыя эліта ЗША дагэтуль, у сваій масе, белая? Адны сцвярджаюць, што ніякая гэта не дыскрымінацыя — проста, маўляў, чарнаскія насельніцтва надта пасёнкае, не ўмее і не жадае скрыстацца з шанцу, якія дае ім дэмакратычнае грамадства. Іншыя ж, наадварот, кажуць пра тое, што афраамерыканцы ўжо ад нараджэння маюць горшыя стартавыя ўмовы, бо нараджаюцца ў бяднішых раёнах, вучанца ў горшых школах, пакутуюць ад побытавага расізму і г.д.

Бурак Абамчык

Прэзідэнцкія выбары-2011 — амерыканскі варыянт для Беларусі?

Яшчэ нядайна чорныя не мелі права вучыцца ў адных школах з белымі.

Вывя ўмовы, бо нараджаюцца ў бяднішых раёнах, вучанца ў горшых школах, пакутуюць ад побытавага расізму і г.д.

А як у нас, у Беларусі? Вось, скажам, вы — беларускамоўны чалавек, які спрабуе зрабіць кар'еру на дзяржаўнай службе ці ў бізнесе. Далёка пойдзе? І калі не выб'есцесь ў людзі, то хто будзе ў тым вінаваты — асяродкі, варожа да вашай беларускамоўнай наці, ці вы самі, няздолныя, наступак цяжкасцям, дамагчыся поспеху? Куды падзвігавіся беларускамоўнія на кіруючых пасадах? Зашерлі іх, не далі ходу? Ці яны, сутыкнуўшыся з цяжкасцямі, прыхавалі пераканані да лепшых часоў, наступілі на горла ўласнаму спеву дзеля кар'еры? Тут, дарэчы, мы выразна бачым розніцу паміж мовай ды расай — з беларускай на расійскую, польскую, англійскую можна пераключыцца ў любы момант (ци, прынамсі, перавучыцца), а вось колер скуры ў кішэнію не схаваеш (калі, канечніч, вы не Майлі Джэксан). Можа, каб беларусам на беларускую мову была на твары напісаная, ды і былі бы яны тады больш прынцыповымі... А

так заўжды ёсьць спакуса падладзіца, схавацца, замаскіравацца.

У Барака Абамы такога выбару не было — якім нарадзіўся, такім і ў палітыку пайшоў. Чарнаскія палітыкі, насамрэч, ужо неаднаразова работілі спробы выбыцца ў прэзідэнты ЗША. Дзяля гэтага яны, па старой завідзенцы, намагаліся мабілізаваць чорнае насельніцтва, склаціць пястростую каляіцу з прааварончых рухаў, шукалі падтрымкі ў іншых дыскрымінаваных групах — карацей, усяляк спрабавалі ўзманиць сілу сваёй меншасці. Абама так-

бяскрыўднага сказу рэйтынг палітыка пачаў падаць.

Тады Барак Абама абраў карынтыльны іншы шлях — ён выкінуў з прамовай любыя ўзгадкі пра «будучага першага чарнаскірага прэзідэнта». Замест гэтага ён прэзентаваў сябе выключна як «прэзідэнта, які прынімае змены». Калі вы прасочыце кампанію Абамы, то заўважыце, што ён не толькі не выкарыстоўваў свой колер скуры для стварэння іміджу, але ўвогуле ўсяляк намагаўся абыходзіць расавыя пытанні, канцэнтруючыся замест гэтага на праблемах, якія стаяць перад усім Амерыкай. Больш за тое — чым больш актыўнай работілася кампанія, тым старажайні кандыдат імкніўся пазбягніць таго, каб яго наўгород звязвалі з негрыціянскім рухам, многія з дзеячай якога, заслужана ці не, для многіх амерыканцаў выглядаюць радыкаламі.

Уявіце сабе, што беларускамоўны палітык, набраўшы папулярнасці, раптоўна пачынае пазбягніць кантакта з апазіцыйнымі партыямі ды рухамі, абыходзіць на правах «моўныя» пытанні, а ў інтэрв'ю «Першаму музычні-

Размовы пра беларускага Абаму нельга называць беспадстайнымі.

сама спачатку паддаўся гэтай спакусе. Нежак на пачатку сваіх прэзідэнцкай кампаніі, вірнічыўшы ў ЗША пасля тура па Еўропе, ён пачаў быў акцэнтаваць увагу на колері сваёй скуры: «Я не падобны да іншых прэзідэнтаў на нашых гравюрах купюр!». Вынік быў нечаканым — ад гэтага

радыкаламі.

«Му» раіць маладым апазіціонерам узяцца за розум (запрошаны на тэлеканал МТВ, Абама парады афраамерыканскай моладзі кінучу муду насыць прыступнічныя порткі). «Зазнаўся! Прадаўся! Зіраднік!» — пачні ў свой бок. Нідайцца, што многія дзеячы амерыканскага чорнага руху дужа пакрыўдавалі на Абаму.

Парарадаксальна, але на пачатку перадвыбарчай кампаніі аптытанні паказвалі, што чорнае насельніцтва не так ужо і верыла ў поспех Абамы. «Ніхто яго не пусціц да ўлады, а калі і пусціц, то адразу заб'юць», — такая была логіка. А яшчэ многія меркавалі так: «Хай Хілары Клінтан белая, але яна, прынамсі, мае блейшаніцца на перамогу, дык прагласаву за я — абы толькі дэмакраты перамаглі». Падобным чынам той-іншы з нас пынайа губляць веру ў хоць нейкую імавернасць таго, што беларускамоўны палітык калі-небудзь атрымае поспех.

Але, калі шанцы Абамы на перамогу зрабіліся сапраўды реальнімі, то нават самыя пакрыўдженія сунцішыліся — нарада высокія былі стаўкі. Першы чорны прэзідэнт ЗША — гэта вам не жарты! А тое, што ён афраамерыканец — дык гэта бачна і без лашініх словаў.

У выніку пытанне расы Абамы зіпліка як тэма, адышло на другі план. А на першы план выйшаў змест ідзяў маладага палітыка. Хілары Клінтан зрабіла стаўку на «досьвед», а Барак Абама на «змены» — і гэтае кароткае слова зрабілася ключом да яго перамогі. Рэспубліканцы абрыйлі амерыканцам сваім войнамі ды барацьбой з тэрорам. Людзям захапілася змены.

Напярэдадні мінульых парламенцкіх выбараў у верасні 2008 г. НІСЭПД правёў аптытанне, з якога вынікала, што большасць (61,8%) беларусаў не вераць, што ў краіне нешта зменіцца, і ў той час 52,2% жадаюць, каб гэтыя змены адбыліся. «Змены, у якія мы можам паверыць», — такім быў дэвіз Барака Абамы. Акурат для нас.

Атрымлівацца, справа зусім не ў колері гальштука, які пачапіць сабе на шыю Бурак Абамчык. І, нават карыстоўчыцца расійскай мовай, ён не гарантавае сабе перамогі, а выбраўшы беларускую, не асуздзіць сябе на паразу (як, эрэшты, і наадворт). Галоўнае — натхніць беларусаў на веру ў змены. Ну і каб сам быў здольны. Як Абама.

Алесь Кудрыцкі

Балта-Чарнаморская вось

Працяг са старонкі I.

тэрміну паўнамоцтваў, наступнай зімі, пакіне сваю пасаду.

На твары аднаго засталіся шанры ад атручвання дыяксінам, які вырабляецца ў расійскіх лабараторыях. Другі 15 гадоў кіраваў, задобрываючы насленінцтва за кошт расійскіх датацый. Аднак злабадзінны эканамічны патрэбі прыносяць іх дамаўляцца.

«Мы чакаем вас у Мінску ў любы час з працоўнымі ці афійнымі візітамі. Нашы людзі таксама з ціка-

васцю чакаюць вашага прыезду», — цытуюць Лукашэнку журнالісты.

На шляху стратэгічнага супрацоўніцтва ў Міжморіі стаіць яшчэ істотная перашкода — розніца палітычных сістэм. Усё краіны Балта-Чарнаморскае зоны — дэмакратычныя, акрамя Беларусі. Лукашэнку ўжо 10 гадоў не запрашалі на міжнародныя супстэрчы кіраўнікую краінаў Цэнтральнаі і Ўсходнія Еўропы.

Прыклад Еўрасаюзу паказвае,

што эфектыўна супрацоўніцаць могуць толькі краіны аднаго ладу, пайдынаныя блізкасцю палітычных культураў.

Таму амаль чатырохгадзінная гаворка ў Чарнігаве не магла не выходитці за рамкі эканомікі. Хоць перамовы адбыліся ў фармаце сам-насам і пра іх даталі нічога не вядома, пасля сустрэчы Лукашэнка выказаў удзячнасць Юшчанку за «каласальную пастаянную падтрымку» на ўсіх узроўнях камунікаціі з єўрапейскімі ды амерыканскімі партнёрамі, дзякуючы чаму ўдалося «наладзіць дыялог між Беларуссю і Захадам».

Мікола Бугай

Расія, Україна пераходзяць на рынкавыя цэны за газ

На даволі выгадных для Украіны ўмовах.

Стаяла юго глыбокая ноць, калі прэм'ер-міністры Расіі і Украіны абвесцілі пра выпрацоўку пагаднення, якое ўрэтулосе газавы канфлікт, у выніку якога паў-Еўропы засцялося без паліва.

Уладзімір Пуцін заявіў, што Украіна ў наступных годзе будзе плаціць за газ ёўрапейскую цену, мінус 20%-я скідка. Гэта азначае істотны рост цэнава для Украіны ў першым квартале ётага года, але значнае паіздненне — у другім квартале.

Цена на газ вылічваецца ў залежнасці ад цаны на нафту паўгадавой даўніны. Паколькі цана на нафту ўпала пры канцы лета мінулага году ўтрай, то і цана на газ з другога кварталу паконіцца ўніз.

Юлія Цімашанка запэўніла, што Украіна адновіць транзіт газу, як толькі «Газпром» і

«Нафтагаз» падпішуть адпаведнае пагадненне. Абедзве кампаніі — дзяржаўныя.

Пуні і Цімашанка дасягнулі ўгоды пасля суботніх канферэнцыяў на пытаннях транзіту газу, што прыйшла ў Маскве з удзелам працтавітнікоў шэрагу ёўрапейскіх краін, калі ў выніку якога паў-Еўропы засцялося без паліва.

У 2008 годзе Украіна плаціла \$179,50 за

Пераход Украіны на аплату за газ па рынкавых цэнах паскорыць аналагічны працэс для Беларусі.

1000 кубаметраў газу. Ёўрапейская цана на першы квартал 2009 году складае прыкладна \$450.

Да зрыву перамовы 31 снежня Расія

прапаноўвала Украіне плаціць \$250 праз весь 2009 год. Украіна з ёю не пагаджала ся. «Нафтагаз» быў гатовы на \$235. Дык хто выйграў у выніку канфлікту?

Эксперыты лічаць, што сярэдняя цана на газ у 2009 годзе складзе \$260—300. Такім чынам, сярэднегадавая цана для Украіны будзе роўней \$208—240. Прытым Украіна частку першага кварталу карысталася ўласнымі запасамі газу, што дазволіць знайсці ўбачэнне экспарту па высокай цане.

Праўда, расценкі на транзіт застануцца ў 2009-м на ранейшым узроўні, які прадугледжваўся дамовай ад 2006 году. Украіна, нагадаем, хацела іх пераглядзіць ў бок павышэння.

Ад 2010 году краіны маюць перайсці на ёўрапейскія цэны на газ і транзіт — па цане Славацчыны за вылікам кошту транзіту праз Украіну. Фактычна, бакі па выніках

вайні засталіся на ранейшых пазіцыях. Расіі не ўдалося навязаць Кіеву свае ўмовы гулі.

Пераход Украіны на аплату за газ па рынкавых цэнах паскорыць аналагічны працэс для Беларусі. Цана для нашай краіны за газ на гэты год, дарочы, дагэтуль не абышчалаася. Па ідэі, яна павінна быць ніжэйшай за ёўрапейскую. «Газпром» дае Беларусі зінкіку, бацька краіны, у адрозненіе ад Украіны, саступіла яму права ўласнасці на газаразмеркавальную сетку — ААТ «Белтрансгаз».

Што датычыць Беларусі, дык своеасаблівым палітычным жэстам стала тое, што Аляксандар Лукашэнка ў аўтарак сустрыўся ў Чарнігаве з Віктарам Юшчанкам, тады як на суботні саміт у Маскву лятаў не ён, а прэм'ер Сяргей Сідорскі.

Мікола Бутай

Ах ты, мая дзюдзя...

Цэны на свініну на рынках выраслі на 20%. Кілаграм бакавіны на Камароўцы ў Мінску каштуе 14 500 рублёў.

Беларуская АЭС — блеф?

Гэтага варыянту не выключае прэм'ер-міністр
Літвы Андруш Кубілюс.

Ён заявіў, што інфармація пра планы Беларусі, Польшчы і Расіі будаваць свае АЭС вакол Літвы можа быць усяго толькі камерцыйнай гульней.

Літоўскі прэм'ер кажа, што акурат суседзі Літвы мусіць добра за думашца пра свае магчымасці. У літоўцаў ёсць уласны досвед такога будаўніцтва. І Літва будзе будаваць новую АЭС, супольна з энергетычнымі кампаніямі Польшчы, Літві ды Эстоніі. АЭС магутнасць 3400 мегават мае паўтаць у 2010—2021 гадах.

Проекты, перадусім у нашых усходніх суседзяў, разглядаюцца адно з дэля того, каб мы разгубілі ў іхніх разважаннях, і гэта тармазіла будаўніцтва стратэгічнага аб'екту — новае АЭС», — выказаўся Кубілюс у інтэрв'ю радыёстанцыі Lietuvos radijas.

Літоўскі прэм'ер кажа, што акурат суседзі Літвы мусіць добра за думашца пра свае магчымасці. У літоўцаў ёсць уласны досвед такога будаўніцтва. І Літва будзе будаваць новую АЭС, супольна з энергетычнымі кампаніямі Польшчы, Літві ды Эстоніі. АЭС магутнасць 3400 мегават мае паўтаць у 2010—2021 гадах.

Беларускі ўрад абвесьціў пра свае планы збудавання атамнай станцыі на самай мяжы з Літвой у рэкордна сцільня тэрміны — да 2012 году.

Старую Ігналінскую АЭС зачынілі, бо яна была збудаваная па расійскіх тэхналогіях, якія пасля Чарнобыля ў Еўропе лічацца недзеўнімы. Новую АЭС у Літве маюць узвесіць па тэхналогіях, што адпавядаюць стандартам ЕС.

Праўда, застаноўшы пытанні па фінансаванні праекту, Варшава падраджаецца ўнесці ў яго трэцюю частку сродкі толькі ў тым выпадку, калі трэцяя частка выпрацаванага станцыі току падзяліцца паміж Польшчай, СХ

СЦІСЛА

Сідорскі пераходзіць кацельні на мазут

Паводле распаряджэння Саўміну ўсе працпрыемствы, кацельні якіх могуць быць пераведзеныя з газу на мазут, мусіць зрабіць тое ад 1 лютага. Патраба ётага грамадзянам ростам цэнава на расійскі газ у першым квартале, а таксама задачай эканоміі валютных сродкаў.

Рэалізацію даручэння дапільноўваюць выканкамі на месцах.

МВ

Расійскі рубель працягвае падзенне

Курс амерыканскага долара

падбіраеца да 34 расійскіх рублёў.

Расійскі Цэнтрбанк паступова дэзвалізуе рубель у судносінах да бівалютнага кошыка. Ад Новага году рубель страціў ужо 12% свайго кошту.

Урад Расіі ўзважае магчымасць перагляду бюджету-2009 з разліку на сярэднегадавы курс рубля, роўны 35 за доляр. Гэта азначае, што рубель можа знайсці да 38—40 рублёў за доляр да канца году, і, яшчэ болей — на 20%.

У такой сітуацыі дзяўнімі падаюцца размовы аб магчымай прывязы беларускага рубля да расійскага.

АГ

Кіем цэны акалочваюць

Учора мой стандартны пакет купленых пасля працы харчоў пачынгую тысяч на 15 балей, чым да новага году. Піша **Аляксандр Класкоўскі.**

Прышошы дадому, шчоўкнуў тэлевізар (памятаеце анекдот: «Хачу жыць у той Беларусі, што па ТВ паказываюць»): нашы дзеячы даводзяць, што ніякіх эканамічных прычын для істотнага росту цэнаў няма. Можа, для іх гэта і неістотна...

Калі ж сур'ёзна, то, па-першае, такія прычыны ёсць. Хайды батуму, што імпартны складнік (і часам ладны) прысутнічае ці не ў кожным айчынным тавары.

А звыш таго эканоміка — гэта яшчэ і псеўдологія. Фінансы — дык судзельная псеўдологія. Таму Лукашэнка літаральна моліць народ, каб не пёр у банкі забіраць гроши з дэпазітаў.

Публіка ўспрыняла шокавую давольнасць як «кідалава», прычым не апошніе. Таму камерсанты закладаюць цяпер у цэннік не толькі +20%, але і свае чаканіи новых сюрпризаў, імаверныя рызыкі. Ну а хто-кольвец — не без гэтага — праста вырашыў

палаўць рыбку ў мутнай вадзе. Карапей, пры падрыхтоўцы аперациі «Дэвальвація» ўлады пралічыў ёсё, акрамя пісцілічнай рэакцыі на «кідалава». Падзеі пайшло на найгоршым сценары. Спачатку — хвалі ажыялтажнага попыту, штурм абменніцай, ціпэр вось — інфляцыйны выбух.

Ад новага году цэны на шэраг прадуктаў падскочылі на 40—65% (эта не аўтарскі суб'ектыў, а звесткі Міністэрства эканомікі). Значна падаражэлі крупы, алей, рыба, мандарыны, чай, кава...

Чыноўнікі звыкла спрабуюць акалочваць тыха завоблачныя цэны кіем праверак ды пакаранняў. Пагражаютъ пазбавіць лічэній.

Невядомая гандлірка са сталічнага рынку «Ракаўскі» ўвайшла ў аналіт: трапіла ў справаразду дзяржаўнага агенцтва. Правяральшчыкі выявілі, што кабета завысіла цену белыгіскіх груш на 30%.

Пра цэнавыя выбух заклопачана гаварылі 15 студзеня Сідорскі з Лукашэнкам. Іронія лёсю ў тым, што ў звязку з разрэкламаванай лібералізацыяй урад ад сёлета не

мусіць займацца рэгулюваннем цэн, акрамя тых, што тычацца «сацыяльна значных тавараў». У снежні выйшаў указ пра мараторый на праверкі.

Але народ стаіць на вушах, шалед ад цэннікаў. Таму ўрад мусіць зноў ішчоўкаць пугай. Праверкі сарамліва называюць «пунктавымі», але ёсё адно яны яўна дысануюць з указам № 689. І

цэны адміністрацыйна-карным кіем. Гісторыя паўтараеца ў выглядзе фарсу.

Акіёма: у рынковай эканоміцы ўладам належыць упłyваць на цэны праз тонкі інструментарый — крадытна-грашовую палітыку, развіццё канкурэнцыі. Але ж хто гэтаму вучыў? Ды і механізмы адпаведныя за адну ноч не ствараюцца.

На 2009 год урад заклаў у план інфляцый 9—11%. Незалежныя эканамісты прагназуюць утрыманіе большу.

Джын выпушчаны са жбана. Разам з тым, усталяваць рынковую эканоміку за пару тыдняў не пад силу нават геніям рафматарства. А наверсе ж не ўсе такія.

Кіруючая вірхоўка расплачваеца за гады блізарукаў балотнай «стабільнасці», калі банальнае эканамічнае рэтраградства выдавалася за вялікую дзяржаўную мудрасць.

Рэформы было б найменей балочча зладзіць на піку энергетычнай дурніцы, калі Расія была яшчэ «щыдрай душой». А так вось даводзіцца цяпер цапом-лапом, пад дыктатуру «жулля з МВФ». Дарэчы, класічны прыклад з серыі «не плюй у калодзеж».

Улады спяшаюцца правесці рэформы пад дыктатуру «жулля з МВФ».

ўлада хоча, каб бізнес ёй верыў?

Канечні, тут нічога не дакажаш: тым, што трапіць пад раздачу, не пашанцуе. Ідэ́тка-тандырка ста разоў праклянє белыгіскія груши...

Але па вялікім рахунку выйдзе — пугай па вадзе.

На пачатку прэзідэнцтва афіцыйныя лідар ужо спрабаваў адкруціць цэны. Інфляцыя не слухалася, але ратаваў датацыйныя рэсурс, расійскі грант. Цяпер вось, не маючи рэсурсаў, вертыкаль зноў спрабуе акалочваць

вінаватая за яго ўзікненне і за разбураныя працяг, бо праводзіла згубную і неадпаведную эканамічную палітыку.

Ёсць вялікія сумненні, што гэта палітыка будзе зменена і што існуючае кіраўніцтва краіны здолынае вывесці Беларусь з крызісу з найменшымі стратамі. На парадку дня паўстае пытанне аб пакіданні пасады Аляксандрам Лукашэнкам. Сітуацыя патрабуе змены ўсёй эканамічнай палітыкі на карысць нацыянальных інтэрэсаў, ставіць задачу кардынальных пераменаў у сістэме ўлады».

«Паўстае пытанне аб пакіданні пасады Лукашэнкам»

Кансерваторыя-хрысціянская партыя БНФ
першай з партый дала
ацэнку фінансава-
еканамічнаму крызісу ў
краіне. Яе кіраўніцтва
прыняло адпаведную заяву.

«У Беларусі працягваеца фінансава-еканамічны крызіс, які дзень у дзень пагаршае становішча краіны і людзей. Крызіс пачаўся на Захадзе, але непасрэдна прыйшоў да нас з Расіі і з'явіўся вынікам антинацыянальнай і эканамічна неадэкватнай палітыкі кіроўнага рэжыму ў Беларусі». Паводле КХП-БНФ, «кіруючая група ўлады цалкам нясе адказнасць за цяжкія праівы крызісу ў краіне і ў значайнай ступені

Беларуская мова мае права на пошласць

Беларуская мова не можа быць поўнай, пакуль не ахопіць сабой усе сферы — у тым ліку і самыя нізавыя. Піша **Андрэй Расінскі.**

У артыкуле «Грамадства неінанімных алгаголікў, і дзякі ТВ» (№2, 2009) Наталка Бабіна разка вyzвала пра навагоднюю «Батлікі» — дык пра тэлевізію ўвогуле. Як і спадарыня Бабіна, я не ў захапленні ад перадачы, а тэлевізар гледжу зблъшчага з ававязку, амаль без надзеі на інфармацыю і мастацкую асалоду.

Але мушу выказаць нязгоду з водгукам.

Першая памылка, якой грашыць і аўтар гэных радкоў, — інтэлектуалы снабдзім. Нам падавай шадзіўры, творы выключчныя, якія цешылі б вялічаныя густы і здзіўлялі б глыбіней. Але культура не складаецца з адных толькі вяршыньяў. Нармальнае існаванне культуры — ававязковае і звычуюю штампойку, без якой немагчыма шадзіўры.

Болей за тое, тэлевізія як масавая забаўка мае права на сваё смешце. Хайды ў дзіцяціні — таксама і месца грамадскіх дыскусій, сродак адукавання і възьмання.

Так, расійская і беларуская тэлевізія асядлалі хлуд, кормяць гледачоў благім гумарам і звяглівай прапагандай. Але хлуд сам на сабе — неад'емная

частка культурнай дынамікі; пазбавіца ад яго немагчыма, ён ёсць.

Так, у кадрах «Батлікі» пазнаеца мочнай рука аўтаркі незабытнай «Гаўлінкі-печ», залімітнай па сваіх безгустоўнасці. Але гэная навагодняя «батліка» ўпершыню — цалкам і напоўніць беларускую мову.

Помніцца, вялікое абурэнне выклікале заклікі, што беларуская мова адродзіцца, калі на ёй будуць размаўляць прастытукі. «Які! Каб шлюндры пас-кудзілі святую беларускую мову? Да никол! Прынцыпіі не какаюць!»

Какаоць.

І для гэтага мусіць быць свае слова. Беларуская мова мае права на сваё пошласць. Нам вельмі хацелася б, каб творы на беларускай мове былі спрэс высокамастацкім. Але беларуская мова не можа быць поўнай, пакуль не ахопіць сабой усе сферы — у тым ліку і самыя нізавыя.

І ніхай нас ваніце ад кічавых «Батлікі». Але нават апошнія алгаголікі ціпэр пачалі беларускую мову — і прызналі яе сваёй.

АНДРЭЙ РАСІНСКІ

Свой катэдж міністр Навумаў ужо дабудаваў

Міністр унутраных спраў Уладзімір Навумаў публічна пабіцаў, што ўсе супрацоўнікі МУС, якія незаконна пабудавалі сабе катэджы пад Мінскам, будуть зволнены з органу.

Маёмастъ жа ўжо канфіскавана на карысць дзяржавы.

Нагадаем, што два намеснікі міністра Аляксандр Шчурко і Віктар Філістоўчык, начальнік дэпартамента фінансаў і тытул Віктар Мельнікаў, начальнік дэпартамента па міграцыі і грамадзянстве Лідзія Іванчыкава былі вывалаены ад

сваіх пасад і залічаны ў распаряджэнне міністра Навумава.

«Мая віна ў гэтай справе адзначана папярэджаннем ад презідэнта», — сказаў У.Навумаў.

А ці не вельми гэта мяккае пакаранне, пацікалісць журналісты?

«Я не з тых людзей, якія просьць сябе пакараць», — адказаў міністр.

Пашкавалісі ў Навумава і тым, што дабудаваў ён свой катэдж. Так, дабудаваў. Браў на гэтыя мэты крэдыт 75 тысяч даляраў, яшчэ не расплаціўся з ім.

ЗП

Навумаў абяцае раскрыць выбух 4 ліпеня і хоча адкатаць пальчыкі ўсяму насельніцтву

Міністр унутраных спраў Уладзімір Навумаў зазначыў, што афішаванне хады следства па выбуху на Дзень Рэспублікі можа абцяжыць расследаванне.

«Я не ведаю ніводнай краіны, дзе б праваахоўныя органы з перыядычнасцю інфармавалі СМІ аб падобных злачынствах. Справа будзе раскрыта, у мяне няма сумневаў», — сказаў У.Навумаў.

Што датычыць дактыласкальную регистрацыю, то кіраўнік МУС унёс хадайніцтва ў Раду Бяспекі і Савет міністраў адносна зменення закону. Гаводле праправак авбязаковую дактыласкалью будзе праходзіць не толькі прывіўнікі, але і ўсе ваеннаабязыянты, то бок большая частка беларускіх мужчын.

29 прабітых колаў

За 2008 год
лідэр Руху
за Свабоду
Аляксандру
Мілінкевічу аж 29
разоў прабівалі
колы ў машынах.

«Гэта толькі тыя здарэнні, калі даводзілася мяніць шыны, а колькі яшчэ было выпадкаў, калі ўдавалася напярэдзіць праколы», — казаў намеснік Мілінкевіча Юрэй Губарэвіч.

Большасць падобных інцыдэнтаў адбываўся падчас паездак палітыка па рэгіонах.

Найцікавейшы выпадак адбыўся ў Слоніме, калі ў машыне прабілі тры колы праста ў міліцэйскім дварыку.

А аднойчы ў Берштах, на малой радзіміе палітыка, зламынікі так стараліся, што прабілі кола ня толькі ў Мілінкевічавай, а нават у суседской машыне.

Яшчэ двойчы летася аўтамабіль экс-кандыдата на пасаду презідэнта залівалі фарбай.

Такая ў краіне пануе законнасць і такія спосабы барацьбы з палітычнымі праціўнікамі.

Зміцер Панкавец

«Адночы ў Берштах, на малой радзіміе палітыка, зламынікі так стараліся, што прабілі кола ня толькі ў Мілінкевічавай, а нават у суседской машыне.

Яшчэ двойчы летася аўтамабіль экс-кандыдата на пасаду презідэнта залівалі фарбай.

Такая ў краіне пануе законнасць і такія спосабы барацьбы з палітычнымі праціўнікамі.

Зміцер Панкавец

Ніякіх асацыяцый?

Дыктатар
Паўночнай Карэі
выбраў
пераемнікам свайго
трэцяга сына.

Як паведамляюць паўднёвакарэйскія СМІ, кіраўнік КНДР Кім Чэн Ір называў пераемнікам свайго трэцяга сына Кім Чэн Іна і накіраваў указ пра яго вылучэнне ў кіраўніцтва кіроўнай Працоўнай партыі.

Кім Чэн Іра ціпераў 67 гадоў, ён, на думку замежных СМІ, моцна хворы, у жніўні перанёс інсульт.

Кім Чэн Іну 25 гадоў, ён народаў жданы ад трэцяй жонкі лідэра

КНДР — яна памерла ў 2004 г.

Гэта не першы выпадак перадачы ўлады ў камуністычнай Карэі ў спадчыну. У 1974 г. Кім Ір Сэн назваў менавіта свайго сына Кім Чэн Іра пераемнікам. Апошні ўзначаліў краіну пасля смерці бацькі ў 1994 г.

Гавораць, што ў некаторых сыноў Кім Чэн Іра вялікія проблемы з здраўствем.

МВ

Урад запрасіў Літвіну і Сярэдзічу ў Каардынацыйную раду па СМІ

16 студзеня старшыня Беларускай асацыяцыі журналістаў Жанне Літвінай, а таксама галоўнаму рэдактару «Народнай волі» Іосіфу Сярэдзічу было афіцыйна прызначанаўшы ў склад грамадскай каардынацыйнай рады ў сферы масавай інфармацыі.

«Напярэдадні да мене патэлефанаваў міністр інфармацыі сп. Русакевіч, які звярнуўся з падобнай прапановай. А ў пятніцу быў атрыманы афіцыйны ліст з Савету міністраў», — казаў І.Сярэдзіч.

Галоўны рэдактар «Народнай волі» прыняў без асабільных раздумяў гэту пропанову.

«А якія падставы адмаўляцца? Калі не спадабаецца, то заўсёды можна махнучы рукою і сисці», — казаў ён.

Іосіф Сярэдзіч яшчэ не ведае, якія менавіта пытанні будуць разглядаць падчас працэсы.

«Паколькі гэта рада грамадская, то, наступнай, нікія законапраекты мы прымаць не будзем. Я іду туды з канкрэтнымі пропановамі. Найперш міне абурася то, што нават праз 10 гадоў любы валаута можа падаць у суд на газету, калі набачыць там неістотную абразу на сябе. Гэта становішча мяне хвалюе найбольш», — казаў І.Сярэдзіч.

«Быў бы ідэальны варыянт, калі б рада (калі яна будзе на нешта ўплывала) прыняла да разгляду пытанне роўных эканамічных умоваў для СМІ рознай формы ўласніцтва, доступу да інфармацыі, прывядзення ў адпаведнасць з міжнароднымі нормамі і стандартаўмі закону аб СМІ, калі б у паўночнотваровіх радах быў такі пытанні, як пераэстраваныя, стварэнне цывілізаванага медыярынку... Але ўсё гэта пакажа час», — прыводзіц слова Жанны Літвінай сайт БАЖу. Загад аўтарэнні каардынацыйнай рады па СМІ быў падпісаны яшчэ напіканы кастрычніка. Асноўнымі задачамі рады з'яўляюцца: каардынаваць ўзаемадзеяння органаў дзяржаўнага кіравання, грамадскіх аўяднаній і іншых арганізацый, якія ажыццяўляюць свою дзеяльнісць у сферы масавай інфармацыі; забесцічэнне правільнага ўжытку нормаў закону аб СМІ; разгляд спрэчных пытанняў, датычных прыменення гэлага закону і іншага заканадаўства ў сферы СМІ.

Запрошонне Літвінай і Сярэдзічу нагадвае ўваходжанне Яраслава Раманчукі і Андрэя Вардамацкага ў міжведамасную працоўную группу па краінавым маркетынгу.

ЗП

СЦІСЛА

Мартынаў паедзе ў Бру塞尔

26 студзеня ў БруSELі пройдзе сустэрна кіраўніка МЗС Беларусі Сяргея Мартынава з прафстайкі імпульснай супраціваструктур — гэта званіч «тройкай» (міністэр замежных спраў краіны, якія старшынёю ў ЕС — ціпер гэта Чехія — вярховыні прафстайкі Рады ЕС і камісар ЕС па замежнай палітыцы).

Пяткевич упаўнаважаная заявіць

Першая намесніца кіраўніка Адміністрацыі прэзідэнта Наталля Пяткевич у размове з карэспандэнтам БЕЛТА

авергла інфармацыю аб том, што ў краіне рыхтуецца концепнай проект аўтаматызацыі пасады.

На дэбатах выступілі калі 20 парламентарыяў. Найбліжы актыўна бралі ўдзел у дыскусіі сябры польскай делегацыі.

Новы кіраўнік ДАІ Палкоўнік міліцыі Васіль Булбяйкоў прызначаны на пасаду начальніка Управління ДАІ Беларусі. Былы начальнік ДАІ Аляксандр Мендзелеў быў адхілены ад пасады ў лістанніце: «Ціцер Мендзелеў прадае майм памочнікам. Ён добры спецыяліст, але патрабавае націсць, ў яго малавата», — сказаў журнalistам міністр унутраных спраў У.Навумаву.

ЗП: БелапАН

коментары

Абедзве кампаніі пачаліся і завяршаюча амаль сінхронна. Аднак, апрача супадзення ў часе і выпадковага падабенства словаў «газ» і «Газ», ёсць і іншыя падставы парабаўцаў гэтых два канфлікты.

Свінец яшчэ не астыў

Цікава, што б зрабілі брытанцы са сваім урадам, калі бы ў адказ на бамбаванне ангельскіх гарадоў изімечкі ракетамі «Фаў-2» ён пайшоў бы на мірныя перамовы з нацысцкай Германіяй?

Мабысь, сёня апраўданне для Вялікай Брытаніі і іншых ўсходніх краін у тым, што хамасаўскія ракеты «Касам» далей ізраільскіх гарадоў не далятаюць?

Падчас вайны ў Англію эмігравалі бацькі цяцерашнія міністры замежных справаў Вялікабрытаніі Дэвіда Мілблэнда. Яны былі юрэямі і мусілі ўткаць ад нацыстуў з акупаванай Бельгіі. Тады, у 1940-м, Англія яшчэ толькі прыглядалася да Гітлера, з якім разам з Францыяй вяла «дзіўную вайну» — без адзінага стрэлу.

Сёня Захад таксама вядзе дзіўную вайну з тэрарызмам. Мілблэнд лічыць сам тэрмін «вайна з тэрарызмам» памылковым і асуджае спробы Ізраілю бараніцца ад терору сілай.

Еўрапейская паліткарэктнасць апошнім часам выглядае даволі аднабаковай.

Нядыўна імя Мілблэнда, побач з імем культавай спіявачкі Эмі Вайнхазу, апінулася на чале «расстрэльнага спісу», апублікаванага на сайце брытанскіх мусульман «Ума».

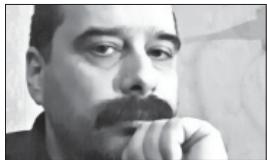
У Нарвегіі падчас нямецкай акупацыі кароль Хокан VII заслужыў пашану суйчынікаў тым, што апрануў жоўтую павязку з зоркай Давіда на знак салідарнасці з юрэямі, якіх фашысты адпраўлялі на смерць. Сёня міністр фінансаў Нарвегіі Крыстын Харвалдсан бярэ ўдзел у маніфестацыі ля пасольства Ізраілю ў Осле пад антыізраільскім лозунгамі. Прафсаюзныя дзеячы ў Рыме заклікаюць да байкоту ізраільскіх тавараў і

Цягам апошніх тыдняў тэлегледачам на самых розных каналах прапанавалася на выбар два галоўных шоу. Адно з іх, у жанры трагедыі, — вайсковая аперация Ізраілю ў сектары Газа. Другое, драма з элементамі камедыі, — газавая вайна паміж Расіяй і Украінай. Піша Віталь Тарас.

яўрэйскіх крамаў, у Іспаніі экстрамісты атакуюць ізраільскае пасольства, у Францыі апаганяваюць сінагогі. І ёздзельнічаюць у гэтym не толькі арабы.

Празвы антыхесеітаму ў Еўропе — даўно не навіна для Ізраілю, як і пазіцыя многіх ўсходніх лідэраў. Яны лічачы, што адказ на абстэрэлы «Хамас» быў «непрапарцыйным».

За 60 гадоў пасля свайго абвяшчэння Ізраіль без чыёйсці дапамогі, фактычна ў поўнай адзіноце выйграў некалькі войнаў з арабскімі дзяржавамі на Блізкім Усходзе, якія падтрымліваў

Стойка Масквы ў канфлікце з Кіевам была большай, чым цана на газ.

Савецкі Саюз. А інакш — як выжыць, калі арабскіе атакэнне, ды ўвесь мусульманскі свет ставяць пад сумнёў сама існаванне ізраільскай дзяржавы? Араба-ізраільскі канфлікт, які пачаўся ў мінулым стагоддзі, наўгад ці скончыцца ў гэтym.

Узаемны іннавісці паміж палестынцамі і юрэямі ў выніку аперациі «Расплюлены свінец», безумоўна, стала яшчэ больш. Са свінцю, як вядома, адліваюць кулі. З імклівым ростам насельніцтва Газы хутка падрасце новае пакаленне палестынцаў, гатовых страліць у ізраільцянаў. А «Хамас» гатовы змагацца з ненавісным

Ізраілем да апошняга палестынца. Так што казаць, што нехта ў гэтай вайне перамог, будзе цінізам.

Калі можна вынесці нейкі пазітыўны ўрок з апошняй вайны — дык гэта тое, што ва ўмовах замежнай пагрозы нацыя здолальная кансалідавацца. Але пры гэтым, што вельмі важна, не адмалюючыся ад дзомакратыі. У Ізраілі ёсць свае падцыфісты, і ніхто ім не перашкоджуў выходзіць, як і ў Еўропе, на аптымістичную дэмансістрацыю. Проста яны апнуліся ў юнай меншасці. Сёлета ў лютым павінны адбыцца дзомакратычныя выбары ў кнесет. Ні міжпартыйныя супяречнасці, ні асабістыя палітычныя амбіцыі не перашкодзілі лідеру левай Партыі працы, міністру абароны Эхуду Бараку, узяць на сабе адказнасць за правядзенне вайсковай аперациі «ЦАХАЛ», а прэм'ер-міністру

правай Кадзімы Эхуду Ольмерту і міністру замежных справаў Ыцхі Ліўні — аказаць максімальну палітычную і дыпламатычную падтрымку будучаму палітычнаму спаборніку.

Дзіўная вайна на Усходзе

Расійскае кіраўніцтва ў газавым канфлікце з Украінай таксама кіравалася, мабысь, інтарэсамі дзяржавы. Праўда, яно ні ў кога не пыталася, і ці патрэбны гэты канфлікт расціцам, украінцам, жыхарам Еўропы. Ніякі выбары існаванню крамлёнай тандэмакратыі не пагражаюць.

Як вядома, «Газпром» у Расії

больш, чым «Газпром». Той факт, што гэта кампанія страціла ў выніку транзітной спрэчкі з Украінай больш за мільярд даляраў, сам па сабе гаворыць пра тое, што справа тут не ў камерцы. Тым больш, што ронутацыйныя страты Расіі, якія яна панесла ў вачах Захаду, цяжка нават падлічыць.

Ад самага пачатку стойка Масквы ў канфлікце з Кіевам была большай, чым цана на газ.

Піяр-кампанію вакол новага контракту «Газпром» пачаў у Еўропе задоўга да правалу перамовы з «Нафтагазам». Ва Украіне гэта бачылі, канфлікт прадчувалі і падрыхтаваліся да яго, як ніколі раней — загадзя да краёў запойнілі свае газавыя сховішчы, каб пратрымнаца, у выпадку неабходнасці, некалькі месяцаў.

Разлік Крамлю, відаць, быў на тое, што палітычны раздрай ва Украіне, і ў першай чаргі — канфлікт паміж бытывымі лідэрмі «аранжавай рэвалюцыі» Юшчанкам і Цімашэнка зробіць украінскі бок няздолным супрацьстаяць газавому дыктыту. Ад самага пачатку Крамлю важны быў не столькі эканамічны, колькі палітычны вынік. Там разлічвалі на дэстабілізацыю ўсяго жыцця ва Украіне на фоне цяжкага эканамічнага кризу, які па ўкраінцах ударыў яшчэ больш балюча, чым на Расіі.

Але пры ўсіх замежнапалітычных памылках, пры ўсіх хістаниях у палітыцы ўнутранай, украінскася эліта ў цэлым праявіла сябе кансалідаванай у адстойванні нацыяналічных інтэрэсаў. І прапагандысці ўдарылі на Масквы Кіеў трымай, ажно пакуль! Пушын не пагадзіўся на больш прымальныя для Украіны ўмовы платы за газ.

Тут таксама важней падаецца пазіцыя Еўропы. Як і ў

выпадку з араба-палестынскім канфліктом, ЕС паспрабаваў заняць, так бы мовіць, роўнаадлеглую пазіцыю ў адносінах да абодвух бакоў. Маўляў — або рабое, якім дамаўляйцеся паміж сабой, а мы пачакаем. Пазыцыі расійскага газавага манапаліста спачатку падаваліся єўрапейцам больш надзеінымі, а паводзіны Украіны — занадта brutalnymi. Tamу Еўракамісія не спяшалася ціснуць на Расію, хоць пагадзілася прыслучаць сваіх назіральнікаў.

Масква, насырэч, магла разлічацца на поспех у канфлікце з Кіевам. Улетку мінулага году, падчас узброенага канфлікту Расіі з Грузіяй, Еўропа фактывна прынесла ў ахвяру стабільным адносінам з Масквой і «надзеінымі пастаўкамі» газу еўраатлантычную салідарнасць, а таксама непарушысць паслявенных межаў і трытарыяльную цэласнасць краін-сяброў АБСЕ. Адчутыя слабіну еўрапейскай дэмакратыі, а можа, пераанцішы гнуткасць еўрапейскіх палітыкаў, Масква пасля паходу на Польшчу вырашила зрабіць «кідок на Захад», каб даць предметны ўрок кіраўніцтву Украіны. І тым самым прадэмансістраўцаў усім, хто ёсць гаспадар на постсавецкай прасторы.

На дыпламатычную дапамогу Украіне зноў, як і ў выпадку з Грузіяй, прыйшлі новыя краіны ЕС — у прыватнасці, Чэхія, якая цяпер у ім старшынё. Афіцыйная заява з боку польскага МЗС у падтрымку Украіны таксама мела значэнне. Ва ўмовах глабальнага эканамічнага кризу дэмансістраўцаў канфлікты ўнутры Еўрасаюзу, ды яшчэ саступаць ўяному шантажу Расіі — занадта дарагое задавальненне. Еўропе, хоць не хочаш, давялося выпрацоўваць супольную пазіцыю ў дачыненні да «чужога» канфлікту.

Ну а Расія, трэба думаць, не забудзь крыўды, нанесенай «Газпрому», — галоўнаму сімвалу сваіх дзяржаваў. Шантажу Расіі — занадта дарагое задавальненне. Еўропе, хоць не хочаш, давялося выпрацоўваць супольную пазіцыю ў дачыненні да перспектыве.

Кагнітыўны дысананс

Аляксандар Зімоўскі на naviny.by пра ідэалагічны паварот беларускіх уладаў: катэгарычна адсутнасць кризысу ў Беларусі змяніла сувэрэнную дзяржаву ў цэнтры Еўропы трохі больш чым поўнасцю.

беларуская сям'я марыць пра моцную беларускую дзяржаву.

Вярнуўшыся з адпачынку, я не мог не заўважыць, што катэгарычна адсутнасць кризысу ў Беларусі змяніла сувэрэнную дзяржаву ў цэнтры Еўропы трохі больш

чым поўнасцю. Даўнага, больш, чым Вялікай дэпрэсіі змяніла Элучанія Штаты Амерыкі.

Прыкметы новага заўважаеш літаральна на кожным кроку. Бось, калі ласка, з духу нога жыцця. У глухія дні апошній

дыплатуры Еўропы павёл В.А.Шніп пісаў: «Аднаго сабаку Граждан убачыў пераапранутым у жанчыну і адразу пашківай: «Можна я вам байстручку зраблю?». А сабака і адказаў: «На гэты год мы план ужо выканалі...». А ціпер павёл В.А.Шніп атрымліў з рук Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь А.Р.Лукашэнкі спецыяльную прэмію Кіраўніка дзяржавы. Мае віншаванні, дарэчы,

naviny.by

Вольскі і Пугач запісалі патрыятычны дуэт

прысвечаны рэкам і азёрам Беларусі.

Адбылося гэта ў межах супольнага музычнага рэтрапраекту ў стылістыцы 1950—1970-х, раліз якога на дысках адбудзецаў лютым.

Песня завецца «Такога няма нідзе». Напісаў яе, як і астэтнік кампазіцый праекту, Лявон Вольскі. «Наогул дысы атрымаліся вельмі несур'ёзны, — тлумачыць аўтар. — Гэта альбом стылізацый. На ім ёсьць Фрэнк Сінатра і Элдыг Пізф, кітайская матывы і некалькі рок-и-ролаў. А песня з Валодземіром Пугачам — гэта такі рамантычна-патрыятычны беларускі варыянт Beatles».

Кампазіція прысвечана лю-

дові беларускіх азёраў і рак, прычым у тэксце згадана шмат называў — ад Нёмана да Ясьяды, ад Нарачы да Свіцязі. «Ідэя запісаць нешта з Пугачам была даволі даўно, але не было песні, — гаворыць Вольскі. — А тутака ўсё неяк адразу атрымалася на сто праінтаў — і з музычнага боку, і нават, так бы мовіць, з ідэалагічнага. Валодзімір нарадзіўся і вырас на Палессі ды яшчэ з'яўляеца вядомым аматарам адачынку на Галубых азёраў».

Уладзімір Пугач пагадзіўся на дуэт без вагання. «Перш за ўсё таму, што гэта прыгожая песня, — признаецца ён. — Іна складзена з простих словаў і про-

стых эмоций. Яе можна назваць патрыятычнай, але гэты патрыятызм не агресіўны і надуманы, як гэта часцяком бывае. Ён вельмі жыццёвы і чалавечны. Мне гэта вельмі спадабалася».

Песню можна спампаваць на асабістым ЖЖ Лявона Вольскага і афіцыйным сайце Jmors (www.jmors.by).

Сярод іншых удзельнікаў праекту — Павел Булатнікаў («Ляпіс Трубяцкія»), Віталік Артыст («Без білета»), Ганна Хітрык («Дзеці Дзяцей»), актёры Алег Гарбуз, Святлана Зелянкоўская ды інші.

Сяргей Будкін

Ганчарэнка ў сусветнай эліце

Міжнародная федэрэцыя футбольнай гісторыі і статыстыкі абнародавала рэйтынг найлепшых клубных трэнераў за 2008 год.

Узначаліў спіс 25-ці найлепшых сэр Алекс Фергусон, які сёлата прывёў «Манчэстэр Юнайтэд» да семінадцатай перамогі клубу ў чэмпіянаце Англіі і трэцій у Лізе чэмпіён. У шатландскага спецыяліста 264 пункты.

Другое месца заняў трэнер «Зеніту», галандец Дзік Адвакат. У траўні 2008 г. піцэрскі клуб выйграў Кубак УЕФА, а ў жніўні — Суперкубак Еўропы. У Адваката 144 балы.

Трэціе месца — у трэнера пераможкі Кубка Лібертадорэс ЛДУ (Кіта, Эквадор)

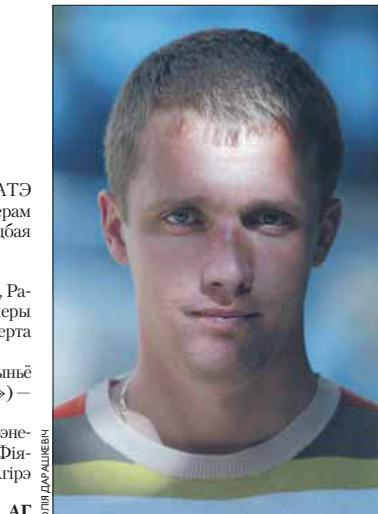
Эдгарда Баўсы (44 балы). Галоўны трэнер барысаўскага БАТЭ Віктар Ганчарэнка разам з трэнерам кіпрскага «Анортасісу» Цемурам Кецбая падзяліў 17—18-я месцы.

Абодва трэнеры набралі па 9 балу.

Перад імі: Арсен Венгер («Арсенал»), Рафаэль Бэнітэс («Ліверпуль»), экс-трэнеры «Чэлсі» і «Інтэрна» Аўраам Грант і Раберта Манчіні.

Сёняшні трэнер «Інтэрна» Жазэ Мурынью ён на 15-м месцы, Лучана Спалеци («Рома») — на 16-м.

Ганчарэнка і Кецбая затое абагналі трэнера «Ювентусу» Клаўдіё Раньери, «Фіяренціны» Чэзарэ Прандзі, Хаўера Агра («Атлетыка» Мадрыд).

АЛЕКСЕЙ МІХАЛЕВІЧ

АГ

Міхалевіч пойдзе ў прэзідэнты

Выключаны з Партыі БНФ Але́сь Міхалевіч стаў другім, пасля Аляксандра Мілінкевіча, палітыкам, які заявіў пра свой узел у прэзідэнцкіх выбарах-2011.

Пра гэта Міхалевіч паведаміў на канферэнцыі ва ўкраінскім Чарнігаве, якая праходзіла 10—11 студзеня. Большасць удзельнікаў канферэнцыі складалі рэгіянальныя і сталянічныя актыўісты Руху за Свабоду — Але́сь Зарамбюк, Яраслаў Берніковіч, Сяргей Салаш, Зміцер Кухлеў, Юрый Караптікаў, Юрась Губэрэвіч і іншыя.

Але́сь Міхалевіч заявіў, што не збираецца перасягваць людскія рэсурсы ад Мілінкевіча і замініць ягонай выбарчай кампаніі. Адзінае, што ён папрасіў ва ўдзельнікаў — контакты мясцовых настаўнікаў. Міхалевіч не выключасямагнісці, што пасля регистрацыі здымецца з гонкі на карысць Мілінкевіча.

Некаторыя з прыступных у Чарнігаве не выключаюць, што Міхалевіч ідзе на найбліжэйшыя выбары з разлікам на 2015 год, і будзе выкарыстоўваць гэту кампанію для ўласнай раскруткі.

Зміцер Панкавец

Стары замак у Гродне набудзе выгляд з часоў Батуры

Ён будзе адрестаўраваны ў выглядзе каралеўскай рэзідэнцыі, якой ён быў у XVI стагоддзі.

Аб гэтым паведаміў аўтар і навуковы кіраўнік праекту рэстаўрацыі, архітэктар УП «Гроднаграмадзінпраект» Уладзімір Бачкоў. Згодна з дэталёвымі планамі рэстаўрацыі, якіх Уладзімір Бачкоў распрацаваў яшчэ каля 20 гадоў таму, палова замка (галоўны будынак з вежамі) магла быць адноўлена ў выглядзе рэзідэнцыі караля Рэчы Паспалітай Сцяпана Батуры.

Спецыяльна для караля ў 1580 годзе паводле праекту італьянскага архітэктара Санду Гучы замак быў перабудаваны: узінчаны дэкаратыўнымі атыкамі, упрыгожаны ренесанснымі архітэктурнымі дэталямі, разным арнаментам.

Другую палову замка Бачкоў задумаваў аднавіць у тым выглядзе, у якім ён існаваў у XII стагоддзі: аднавіць драўляную галерэй сцен, аднавіць Ніжнюю царкву. Паміж часткамі замка планавалася размісціць піскляны павільён, які ўмісціў бы ў сібе археалагічную экспазіцыю.

Аднак ал разшыння сумясіць у гродзенскім замку розныя стагоддзі ў выніку вырашана адмовіца: замак будзе цалкам адноўлены як рэзідэнцыя Сцяпана Батуры.

Каралеўскі палац будзе упрыгожаны аты-

кам з грабнем. Па цэнтры палацавага фасаду размісціца аркадная лоджыя. Фасады на будуть багатыя рэльефныя формамі дэзякуючы часам дэталямі з піскляніку з выкарыстаннем тэхнікі графіта. Замак узвінчаецца дзеўнікі, Сярэдня і Вуглавая, над уязной брамай з'яўляецца купал. Унутране ўбранне будзе адпавядаць узоруно каралеўскай разінцы. Італьянская столі будзе упрыгожана разбойскай і поліхроміяй. З'яўляцца габелены, печы, каміны.

Ніжняя царква XII стагоддзя падлягае кансервациі будзе экспанавацца ў тым выглядзе, у якім яна захавалася да нашага часу.

Паводле словаў Уладзіміра Бачкова, праект рэстаўрацыі разбіты на чаргі. На сёняня кананічна 10 працягніц праектных работ. Кожны этап будзе праходзіць экспертызу і зацвярдзэнне ў Міністэрстве культуры.

Паводле БЕЛТА

Макет каралеўскага замка

АЛЕКСЕЙ МІХАЛЕВІЧ

нарадзіўся 15 траўня 1975 у Мінску. Скончыў БДУ (1997), спецыяльнасць — палітология. У 1993 уступіў у Партыю БНФ, быў адным з заснавальнікаў Задзіночання беларускіх студэнтаў. Меў намесікам старшыні партыі, але ўрэзшце яго выключылі з БНФ «з публічнай крытыкай краінніцтва партыі».

КДБ вербуюць праз vkontakte.ru

але паводле палітычных матаўваў. Некалькі студэнтаў у розных гарадах разголосілі факт шантажу.

Два супрацоўнікі КДБ у паня-дзелак спрабавалі завербаваць студента-першакурсніка Університе-ту інфарматыкі з радыёэлектронікі Паўла Ляшковіча, які наву-чаецца на факультэце «Інфарма-цыйныя тэхналогіі».

«А 12-й мяне выклікалі ў дэка-нат. У кабінече ў той момант зна-ходзіліся два невядомыя мне чала-векі. Праз некік час джак выйшаў, пакінуўшы міне з ім. Яны сказаілі, што з КДБ, але не праставіліся. Цікавіліся мімі пасездамі ў Польшчу, Украіну. Пытаўся, ці ўваходжу я ў якісць апазыцыйных арганізацій.

Пасля яны зайшлі на мою ста-ронку на сайце vkontakte.ru. Пака-залі, што ў маіх сібрах знаходзіліся два апазыцыянеры, які Павел Багутэў [лідер апазыцыі ў Салігорску — Рэд.], некаторыя іншыя», — кажа П.Ляшковіч.

Потым хлопцу прапанавалі на-пісаць заяву аб супрацоўніцтве.

«Перад мной паставілі выбар: альбо працюю на іх, альбо «такія дурні нашаму ўніверсітету не тро-ба». Нават далі мне мінушку «Ар-цём». Абяцалі дадамагаць матэры-яльна», — кажа студэнт.

Ляшковіч быў вымушаны падпи-саць паперы. «Яшчэ мяне абавя-залі ў панядзелак напісаць заяву на ўступленне ў «Малады фронт».

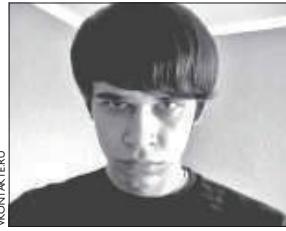

Фото: АЛЕКСАНДР КУЗНЕЦОВ

Прычым, я спачатку павінен быў адаслаць яе аднаму з куратораў, а ўжо потым у саму арганізацыю», — гаворыць хлопец. Кадэбісты прасілі не разаглядаць змест гутаркі.

За шырмай абвешчанай «лібер-ралізаціі» падобныя выпадкі ад-бываюцца па ўсій краіне. На «пра-філактычнай» гутаркі на мінуль-тыдні выклікалі студэнта Гродзен-скага дзяржаўнага аграрнага ўніверсітэту Алега Пронскага, у Салігорску — навучэнца эканамі-чнага тэхнікуму Іллю Кавалеца.

Гэта толькі тыя выпадкі, калі пайшоў разглагол. На яго наважваю-щца не ўсе — баяцца страціць месца вучобы. Хаты ў падобных сітуа-ціях ратуе акурат публічнасць. Паводле закону, супрацоўніцтва з спецслужбамі добраахвотнае, — падкрэсліваюць юрысты-права-баронцы. — Акрамя таго, палою-чы на палітычных актыўістах, супрацоўнікі спецслужбай займаюцца неуласцівымі функцыямі: яны абслугоўваюць інтарэсы не дзяр-жавы, а палітычнай групоўкі, што трымае ўладу, — кажуць юрысты.

Зміцер Панкавец

Першы раз на п'едэстал эста-паў Кубку свету па біятлоне паднялася 22-гадовая беларуска Дар'я Домрачава.

На пятых этапах сезону ў ня-мецкім Рупольдзінгу наша біятланістка заняла трэціе месца ў спрынце. Дар'я без памылак прайшла два агнівыя рубяжкі і на фініш прайгравала 14 секундам немкы Магдалене Нойнер, якая заняла першае месца з адным промахам.

Сёлета Домрачава ўжо п'ять разоў трапляла ў першую дзе-сятку, але да п'едэстalu ча-госціў ёўесь час бракавала.

Асабліва крыніцы інцыдэнт здарыўся з беларускай ты-дзень таму ў Обергофе. Пад-час масавага старту Даша пры-ехала першай на другую стральбу, але разгубілася, што трэба страліць не стоячы, а лежа-чы. У выніку з гонкі яе ды-скваліфікавалі. Спартсменка ж не раскісла, а наадварот пры-клада ўсе намаганні, каб рэблі-тавацца.

Дар'я Домрачава нарадзі-лася ў Мінску, але дадзі час з бацькамі жыла ў Расіі, дзе і пачала займацца біятлонам. Калі прыйшоў час выбіраць між дзвіма зборнымі, то выбар быў адназначна зроблены на карысць гістарычнай родзі-мы.

Цяпер Домрачава лічыцца самай перспектыўнай спар-тойкай зборнай Беларусі.

ЗП

Фото: ВІТАЛІЙ САВІЧЕНКО

Першы подыюм

беларускай прыгажуні з ружжом.

Гуляка, выходзь да палікаў

Палякі Гродна праявілі салідарнасць са сваёй апальнай лідэркай.

У калідорах прэзідэнтуры выра-шылі «зняць» польскую пытнанне. Пасля выкліку ў Адміністрацыю прэзідэнта, што адбыўся 10 студзеня, Юзаф Лучнік, старшыня створанага ўладам Саюзу паліякаў, 15 студзеня даслаў запрашэнне для старшыні алітаратуўнага, не-падкантрольнага Саюзу паліякаў Анжалікі Борыс, каб тая прыйшла на паседжанне Галубоўнае Рады афі-цынага Саюзу на перамовы.

Запрашэнне было напісаны на польскай мове, на афіцыйным бланку СПБ, але з памылкамі.

Борыс прыйшла. Ды не адна. А разам з дзвюма сотнямі прыхільні-каў Саюзу. Сустраў іх специяліз, КДБ і камеры дзяржаўных тэле-каналаў...

Выйшаў да лодзей Лучнік і, збіты з панталыку, пачаў гаварыць па-расейску... Яго высьвісталі. Потым людзі патрабавалі, каб да іх вый-шаў Леанід Гуляка, упаўнаважаны па спраўах родзіц і нацыянальнас-ці Савету Міністраў, які таксама знаходзіўся ў Польскім доме.

— Гуляка, выходи к полякам, — скандавалі людзі.

Той не адважыўся выйсці.

Так і прайшло паседжанне Рады афіцыйнага Саюзу паліякаў — іншою без апаненту.

МБ; паводле
rcoszbut.livejournal.com

Фото: ВІТАЛІЙ САВІЧЕНКО

Замест аграгарадкоў — кібуцы

Аграгарадкі сібе не апраудваюць. **Бо іх жыхары — калгасні — не маюць матаўшчыны да працы.**

Улады таксама хочуць выйсці з гэтага тупіка, калі прыніць усур'ё заяву аб лібералізацыі эканомікі і абавязчыне 2009 году годам роднай зямлі, дзе прадугледжваецца нават адраджэнне хутароў.

Зразумела, хутары могуць быць адроджаны толькі як турыстычныя аб'екты, як ў дробных гаспадарках немагчыма прымяніць у поўным аб'ёме сучасную тэхніку і тэхнологіі. А насамрэдзіц скло можна праз перабудову аграгарадкоў у аўтаданні на ўзор ізраільскіх кібуцы.

Для гэтага трэба, каб сяляне сталі гаспадарамі і сапрадыннымі ўласнікамі зямлі і прадукцыі. Траба аддаць зямлю тым, хто яе апраудвае, а таксама наш-чадкам быць гаспадароў.

З такім вырашэннем праблемы сіла будзе адначасова вырашыцца і праблема беспрацоўі ў час крысы ў гарадах.

Мікалай Куксо, Івянец (Валожынскі раён)

Плітка новая, назвы старыя

У Старых Дарогах падкрылі асфальтам вуліцы, выбудаваны новыя дамы, абнавіўся парк. А вось большасць вуліц так і застаюцца, як у 1920—1940-я мінуга — стадодзя былі названыя бальшавіцкімі ўладамі: Маркса, Энгельса, Палатэрская, Камсамольская, Камуністычная... Прыкрай назвы.

Міхась Кутнявецкі, Стая Дарогі

Любай дзяўчыне

Размаўляй са мной па-беларуску. Калі хочаш, проста памаўчи. Я хачу з тваіх салодкіх вуснаў Паслыцца прастору даличынь.

Гавары са мной па-беларуску.

Васіль Гардзіёнак,

Віцебск

«Ні паш, ні сплеш, ні паспіш»

Заўгаті пра мову аднаго верша.

Даўно засікавіся пазытычнай творчасцю **Віктара Жыбулы.** Таму для мене не была нечаканай атэстация, якую дала паэту «НН» (18.12.2008), друкуючы яго верш «Доктар Алакаголь»:

«Віктар Жыбуль адзін з найлепшых паэтў пакаленія 30-гадоўшкіх».

У гэтых дасцінных творы, на жаль, суструся радок, пра які (як бы не хацелася) мушу скажаць.

Да доктара Алакаголя, які «усім здымася больш», прыйшла з сваёй байдою Марынка — призналася, што ёй у паштовую скрынку ўхіну жыўлю мыш. А з гэтай прычыны «Ні паш, ні сплеш, ні паспіш».

Згаданыя кароткі радок мае даве вілікіх хібы.

Ні паш — чысты русізм. Ён расчытваеца так: не пад'ясі (з'я) або не могу пад'есі (есі), ні пад'есі...

І яшчэ. Як бачым, у сказе

адмаліцецца

магчымасць

аццыкіўлення дзеяйніц, абаз-

нчаных дзеясловамі паесці

(есі), спліць, паспіш.

Значыць, пры гэтых дзеяло-

вах у форме другой асобы

адзіночнага ліку абесцага

ладу павінна быць адмойная

частіца не: не пад'ясі, не спі-

Знакамітая знадворная экспазіцыя сталічнага музею вайны спыняе сваё існаванне. З пляцоўкі музея вывезлі гарматы. На месцы будынку маюць збудаваць хмарачос гатэль «Кемпінскі». А музы маюць размісціць каля помніка Гораду-герою («Стэлы») на пр.Пераможцаў.

еш, не паспіш.

Прыкрыя недагляди...

Паказ канкрэтных адхілен-
най ад літаратурных нормаў беларускай мовы падпаратад-
кам дасягненне галоўнай мэты: каб угулову такія

«мыши» ў газетных і часопіс-
ных тэкстах як мага раздзе-
траплялі ў паштовыя скрынкі
читаючоў.

Алесь Каўрус, Мінск

Купала на сырах

17 верасня 2007 году **Лукашэнка наведаў** свою малую радзіму — вёску Александровіч і пасёлак Копыткі. У гэты дзень было адкрыцце мясцовага цэнтра па вырабе сыроў. Прысутныя

кацікі сказаў — называйце «Купалаўскі» (недалёка Ляўкі) і «Плаўдаўскі» — мэр Мінска спансаруў будаўніцтва.

У снегах 2007 быў распра-

цаваныя разнітура і тэхнолагія

сиру «Купалаўскі» з помнікам

спыталіся ў прэзідэнта, які называець сиры. Адказ: называйце, якіх чадоў.

Паказ канкрэтных адхілен-
най ад літаратурных нормаў беларускай мовы падпаратад-
кам дасягненне галоўнай мэты: каб угулову такія

«мыши» ў газетных і часопіс-

ных тэкстах як мага раздзе-

траплялі ў паштовыя скрынкі
читаючоў.

Давайце яшчэ тушонку «Быкаўскую» з выявай Васіля Быкава вырабім.

кацікі сказаў — называйце «Купалаўскі» (недалёка Ляўкі) і «Плаўдаўскі» — мэр Мінска спансаруў будаўніцтва.

У снегах 2007 быў распра-

цаваныя разнітура і тэхнолагія

сиру «Купалаўскі» з помнікам

Янку Купалу на этикеткы.

Давайце яшчэ вырабім тушонку «Быкаўскую» з выявай

Васіля Быкава, шакалад «Чорны квадрат Малевіча», гарэлку «Шагаліўская» палёты над Віцебскам...

**Мікалай Рыбакоў, Ко-
пісь (Аршанскі раён)**

«НН» з радасцю друкуе ў газете і на сайце www.nn.by

чытальнікі лісты, водгукі і меркаванні. З прычыны вялікага

аб'ёму посты мы не можам падцірджаць атрыманні

Вашых лістоў, не можам і вяртаць неапублікованыя

матэрыялы. Рэдакцыя пакідае за сабой права рэдагаваць

допсы. Лісты мусіць быць падпісаныя, з пазнакай

адресу. Вы можаце дасылаць іх поштай, электроннай

поштай ці факсам.

Наш адрес: а/с 537, 220050 Мінск.
e-mail: nn@nn.by. Факс: (017) 284-73-29

Зварот грамадскага аргамітэту святкавання 1000-годдзя назвы Літва

2009 год значны вялікай гісторычнай датою — 1000-годдзем першай згадкі ў пісмовых крыніцах наймення Літва (у лацінскім запісе Litua).

Ле фіксцыя ў нямецкіх Кведлінбургскіх аналых пай-
сталі з трагічнай нагоды забойства відомага прапавед-
ніка, мядзведзігурскага каноніка і місіянера біскупа, святога
апостала — Бруна з Кверфурта (каля 970 — 14.02.1009). Ён прануў хрысціянізацію лоцін'я і печа-
негаў, якіх у Польшчы, Венгрыі, Кіеўскай Русі. Слабо
пашырць хрысціянізм сярод прусаў і яўгіністакі з'яўля-
ліся забойствам паганцамі святога Бруна і яго 18 спада-
ржнікаў. Загінулі на мякях і Русі 14 лютага 1009 г. Гаспад апостала Бруна быў абшвешчаны святым, і яго ўстанім адначасна з 15 верасня.

У нашай краіне створаны грамадскі аргамітэць

камітэт святкавання 1000-годдзя назвы Літва «Міленіум Літвы», выхадзіць з даследо-
ваний, які сцвярджае, што найменне Літва адрозніша-
да старажытнай тэрыторыі Беларусі, прыкладе намаганні

для далейшага выучыўніцтва гісторыі Літвы. Сеніншчына

беларусы аж да пачатку XX стагодзя называлі сібе ліціянамі. Тэрміны Беларусь і беларусы называліся намаганіем расійскай адміністрацыі ў складзе XIX стагодзя Віленскага Кінства

Літоўскай. Нашы землі ў ВКЛ складалі яго большую, асноўную частку. Менавіта на нашых землях і пай-
сталі віленскія дзяржавы: Навагрудская, Полац-
кая, Слоненская, Грудава-Гінкская, Гародненская і ішч.

У энгаженезе ліціянай беларусаў удзельнічалі славян-
скі і беларускія племя: полацкія, псковскія, смаленскія

крайніе, радзіміе, севяране, дрэгавічы, частка палескіх вальянінай, падляскія яўгіні, асобнія групы прусаў-
мігрантаў з Грушы, даравані і племені літва. Урэшце з пла-
менных назваў першага называ Літва, даўшы сваёй аўтаданнай і цэнтралізаванай дзяржаве — Віленскому Кін-
ству з Літоўскам, дзе ліціяні — беларусы тэрпірыйнальныя і¹ калкасці складалі большасць, наша культура і мова бы-
ла дамоўнічымі ў адміністрацыі і войску Віленскага Кін-
ства, да таго ж стараліцвускія мовы мела статус дзэр-
жайней. На ёй быў напісаны шматлікі літоўскія летапісы, усе Літоўскія Статуты (канстытуцыі) 1526, 1566 і 1588 гг., на якой віёліся спраўядлівасць і са-
мавладыцтва.

Менавіта ў першай стадыі ВКЛ — Навагрудку, у 1253 г., каранаўваў на карала нашы першыя каролі — Міндоўг. Называлі вёсак і мястэчак: Літва, Ліцінічы, Літоўка, Літавец, Літоўчынічы, Ліцінічка да інш., расселянія па ўсім аблізу сеансійнай Беларусі і там, калісці даходзілі мяжы ВКЛ. Народжіліся з ўзроўня

беларускія прозаічы з коранем слів: Літви, Ліцініч, Ліцінічкі і іншы.

Аргамітэць падрыхтоўкі святкавання «Міленіум Літвы» распрацоўвае шартаг міерапрызвіст, які пройдзіць па Літве — Беларусі ў 2009 годзе. Гэта разнастайныя публі-
кі і выдачы, настакнікі, міжнароднае наўкаўское кансферэнцыі, на-
цыянальная мастацкая выстава, конкурс дызайнероў ман-
юты, калекцыі.

Аргамітэць запрашвае наўкоўцоў, творчыя калекцыі і асобныя творы звязкі з аўтаданнай тэрыторыі — яго правадзенні. Запрашвае творчыя на-
пісанія музычных, мастацкіх, літаратурных твораў; вы-
творчы і прыкладны — да стварэння новых вырабаў,

якія маглі бы насьці наша гісторычнае імя. Прываджай-
такія настакнікі, а таксама і ты, якія да сёня называюцца: Літва, Літоўка, Ліцініч і г.д. У гэтых мясцоў павінны быць

адбывацься рэгіянальныя ўрачыстасці. Запрашаем да агуль-
нацыянальнай асветніцкай і культуралагічнай акцыі.

Пра творчыя і прыкладныя працы паведамляць на адрасе

адр. Аргамітэту: вул. Савецкая, 10, 220030, Мінск.

тэлефон (029) 306 33 17 / (029) 551 32 36 / (029) 352 60 10

3 гісторыі газеты

«Наша Ніва»

жартуе, смејца...

«Наша Ніва» начала смыця-
ці толькі напіскі нацыянальныя тэатры

году свайго жыцця, з №49 за

1909 год. А дагэтуль у «Нашай Ніве» гумару не было. Не было ў

рэдакцыі чалавека, які бы занісіў гэ-
тым. І ім стаў Янін Ш., самы

засуўты і нечутыўны гумарист.

Шмат з таго, што колісь падслухаў

і надрукаваў у «НН» Янін Ш.,

уышло ў запады фонду нашага

гумару. Вельмі часта, скажам, сэн-
няшнія нашы газеты друкоўць та-
куючы смыцінку.

Чаго плачаш, Янін?

Калік згубі?

На табе дзев, толькі не плach.

Янін узялі дзевікі, скаваў

і ім зноў плача:

Дык чаго ж плачаш?

Як як міне што да іх наўдаў?

Я маю свайго кавалера: пісара ў во-
ласці!

«Давэолнен венінні цэнзурай»,

— значыцца на адваротным баку

вокладкі кнігі Яніні Ш.

Нашанікская парада — гэта

была парада народнай паліты-
чнай і моўнага беларускага гумару.

А гэта натуральна: адбываўся

нараджэнне нації. І гэта з'ява

зноўдоўдзіла свой дзібітак у гумары.

Уладзімір Содаль, Мінск

БАЖ абвяшчае конкурс для дзяцей «Помнікі роднага краю»

Да ўвагі выхаванцаў школ маладога

журналіста, школ мастактваў,

агульнаадукацыйных школ, выхаванцаў

краязнаўчых і мастакткіх гурткоў.

ГА «Беларуская асацыяцыя журналістаў» сумесна з ГА «Беларуское добраахвонне таварыства аховы помнікаў гісторыі і культуры» абвяшчае дзіцячы конкурс «Помнікі роднага краю».

Этот конкурс — прыцягнучы увагу маладых грамадзян Беларусі да гісторыка-культурнай спадчыны свай «малых радзіміў». Запрашаем да ўдзелу дзяцей за ўзросцю ад 5 да 16 гадоў.

На конкурс прымаюцца журналіцкія матэрыялы, краязнаўчыя працы, матэрыялы, якія прысьвечаныя архітэктурным і гісторыка-культурным помнікам Беларусі. Вітаныць

з працы пра малавядомыя гісторычныя мясціны нашай краіны, пра забытыя і закінутыя помнікі.

Працы на конкурс прымаюцца да 1 сакавіка 2009 году.

Усе конкурсныя працы павінны быць падпісаныя. На зваротным баку малюнку павінны быць напісаныя імя і прозвішча ўдзельніка конкурсу, яго ўзрост, хатні адрес і тэлефон. Імя і прозвішча ўдзельніка, узрост, хатні адрес і тэлефон павінны быць пазначаны таксама пад кожным артыкулам ці эсэ, дасланым на конкурс.

Мова конкурсных працаў — расійская і беларуская. Аб'ем працаў — не больш за 4 друкаваныя стронкі 12-ым кеглем.

Пераможцы конкурсу будуть ушанаваныя. Найлепшыя працы і малюнкі ўвойдзіць у друкаваную кнігу «Мая Беларусь».

Свае працы трэба дасылаць на адрес: 220030, г. Мінск, пл. Свабоды, 17-304 з пазнакай «на конкурс «Помнікі роднага краю».

15 студзеня ў Мінску ў межах антыалкагольнай акцыі сталічнай міліцыі «Калі піць — у сям'і не жыць» адбылася першая сёлета адпраўка ў ЛПП у Навагрудак 35 хранічных алкаголікаў, жыхароў сталіцы. Мерапрыемства прыйшло пры ўзделе аркестру ГУУС на тэрыторыі цэнтра ізалацыі правапарушальнікаў.

Тым, каго адпраўлялі ў лічэбна-працоўны прафілакторый, раздадлі кефір.

Пагрузка ў аўтобус праходзіла пад кампазіцыю з кінакамедыі Леаніда Гайдая «Аперацыя «Ы» і іншай прыгоды Шурыка» і марша «Развітанне славянкі». Усе адпраўлены ў ЛПП — мужчыны. Праз некалькі гадзін тут жа пройдзе адпраўка ў прафілакторый 10 жанчын-алкагалічак.

Адпраўка ў ЛПП не лічыцца судзімасцю, хаця рашэнне аб гаты прыме суд, які прызначае тэрмін знаходжання ў прафілакторы — ад 1 да 1,5 году.

Вячаслаў Будкевіч,
БелаПАН

У ЛПП з аркестрам

Фотарэпартаж
Юлій Дарашкевіч.

Алкагалізм — гэта хвароба. Яна харктырызуецца моцнай псіхічнай залежнасцю. Лічыць яе трэба, але ці дae эфект прымусовае лячэнне? Нярэдка назіраецца, што ЛПП, наадварот, уцягае п'яніц у пэўнае асяроддзе.

ЛПП з краінай былога СССР захаваліся толькі ў Беларусі і Туркменістане. Шоу з аркестрам, у разліку на медыіны эфект, гэта ўвогуле прыём, прыдуманы ў Беларусі.

Паліцаі пакараныя. А партызаны?

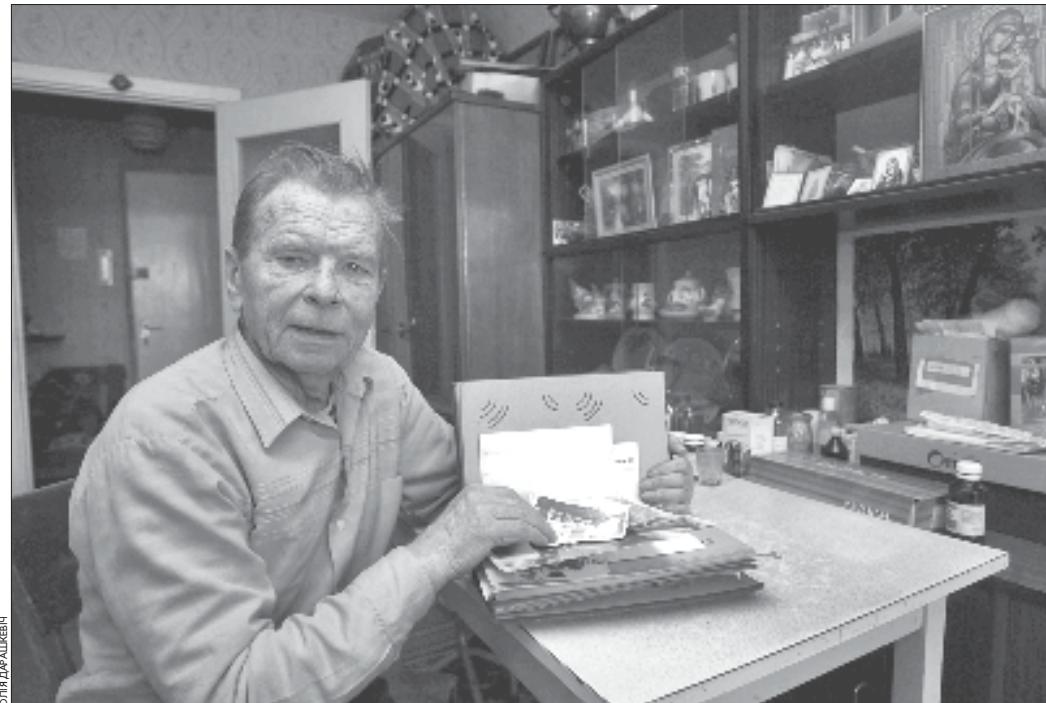
Я, былы жыхар вёскі Дражна Старадарожскага раёну, былы непайналетні вязень фашысцкага канцлагеру, пенсіянер-інвалід, усё жыццё дамагаўся таго, каб была расказаная праўда пра спаленне партызанамі нашай вёскі ў красавіку 1943 году.

Дзякуючы краязнаўцу і журналісту Віктару Хурсіку некалькі гадоў таму ўбачыла свет кніга «Кроў і попел Дражна», у якой выкладзены аbstавіны трагедіі. Я меркаваў, што дакументаў кнігі будзе дастатковая, каб узбудзіць крыміналную справу па факце забойства партызанамі 25 мірных жыхароў. Аднак прокуратура адказала мне адпіскамі. Я звяртаўся з просьбай да кіраўніка краіны, чакаў, што ён адкажа на мае лісты, выбачыца за дзяянні партызан, але лісты да яго так і не дайшлі. Я па-ранейшаму не магу прыцягнучы да адказу тых, хто на маіх вачох зарэзаша маці, застрэліў сястру-камсамолку і брата.

Акрамя таго апошнім часам у газеце «Советская Белоруссия» з'являліся артыкулы, якія апраўдаюць злачынцаў. Я звяртаўся ў рэдакцыю, але мае піарчанні ніхто і слухаць не стаў. Хіба можа такое быць у цывілізаванай краіне? Замест справядлівай кары ў адносінах да забойцаў, у дзіржар্যайшай прэсе началося цкаванне смелага, прыстойнага журналіста. Як вынік — у красавіку мінулага году Віктара Хурсіка кінулі за краты. Але пісакі не супакоіліся, яны спрабуюць навесіць на аўтара апраўданне дзяянняў паліцэйскіх, у той час, як ён звярнуў увагу грамадскасці выключна на партызанскае злачынства. У публікацыі ў «СБ» ад 5 снежня 2008 г. пад называй «Попел і алмаз» нехта А. Каўрэй, партызан 100-й брыгады імя Кірава, якая сапраўды існавала ў раёне Старых Дарог, спрабуе апраўдаць партызан-забойцаў. Ён піша, што «ў паліцэйскім гарнізоне не было мірных жыхароў». Дык кім жа тады быў я і іншыя падлёткі, мая мама, сястра, брат? Засталіся жывыя і іншыя сведкі — сваякі тых, каго партызаны забілі альбо спалілі жыўцом у сваіх дамах?

Такі цынізм з вуснаў партызана 100-й брыгады, у якой ваяваў і загінуў мой бацька, абурае да глыбіні душы. Некаторы час у гэтай брыгадзе быў і я. Да моманту свайгі гібелі бацька і кіраўніцтва брыгады спрабавалі пераправіць мяне і брата на Вялікую зямлю. Але пасля гібелі бацька гэтыя спробы спыніліся, мы — дзеци — яшчэ пабылі сярод партызан (нікому не патрэбныя) і былі вымушаны вярнуцца ў родную вёску, дзе месціўся паліцэйскі гарнізон. І ўжо іншыя партызаны — 5-га габрэйскага партызанскаага атраду імя Кутузава 2-й Мінскай партызанскаага брыгады — неўзабаве забілі на маіх вачох родных і вяскоўцаў.

Усяляк уводзячы ўвагу чытачу газеты ад гэтага злачынства, А. Каўрэй спрабаў падаць чытачам мяне і аўтара кнігі В. Хурсіка як ярых паборнікаў нямецкага «новага парадку». Гэта трызnenie! Пасля таго, як партызаны забілі маіх сваякоў, немцы хутка адправілі мяне ў

канцлагер. Я ледзь выжыў там. Паліцэйскія, як вядома, пасля вайны панеслі заслужанае пакаранне. А вось партызан-злачынцаў гэткі лёс не напаткаў.

Аўтар згаданага артыкулу ў сваім апраўданні праліцца няўянай крыві дзяцей і жанчын даходзіць да абсурду. Ён піша: «І калі нас і начыша сэм'я бязлітасна забівалі паліцаі, то што мы павінны былі рабіць? Раскурвашы з імі цыгаркі?» Так, з сем'ямі паліцэйскіх вы не раскурвалі цыгарак. Безабаронныя дзяцей і жанчын вы расстрэльвалі ў першую чарагу, рапартуючы аб праўдзеных баявых аперацыях па разгроме ворага. Толькі згадваць пра гэта не жадаецце. «Герайчна» спалілі будынак школы ў Дражна ў 1944-м, калі ад паліцэйскіх і немцаў у вёсцы і дух прастыў. Не падумалі, дзе будуць вучыцца дзеци, абы скуру ўратаваць, каб не спыталі: чым займаўся ў тыле.

Аблугуючаочы ідэалогію разбою, вы нават не парулюлісі знайсці аргументы для сваіх сцверджаній. Узяць размову пра помнік. Пра той, які стаіць у вёсцы Дражна і на якім напісаны, што ён паставлены ў гонар чырвонаармейцаў. Вы сцвярджаце, што нейкі бэнэфавец хацеў бы на яго месцы бачыць помнік паліцэйскім. Жывучы ў вёсцы Дражна, я не бачыў чырвонаармейцаў ні ў 1941, ні ў 1944. Бай тады абышлі

гэтую мясціну бокам. У магіле на ўсходнім Дражна спачываюць тыя партызаны, якіх бяздарныя камандзіры кінулі пад паліцэйскія кулямёты ў красавіку 1943. Разлаваны наўдачай штурму паліцэйскіх дзозтаў камбрыг Іваноў даў загад спаліць вёску. Пасля таго, як асё попел пажарышчаў і паліцэйскія

беларусі. За доўгія гады жыцця бачыў розную пропаганду, але такой «дзяяшоўкі», як цяпер, не было ніколі. Людзі ў сваім развіцці даўно пайшлі наперад, а ім спрабуюць пасвіці «лапшу» сірэднявечнымі методамі. Каму гэта трэба?

Хацеў бы звярнуцца да партызанаў: перачытайце, таварыши Каўрэй, свой артыкул. Спяраша вы кажаце, што пісалі яго, дазнаўшыся пра трагедыю нашай вёскі з газеты «Камсамольская праўда». Але артыкул той быў надрукаваны больш за год таму! А рубрыка вашага матэрыялу ў «Савецкай Беларусі» называецца «Не магу маўчаць». Нешта вельмі доўгага хадзілі ціжарным, надта доўгага ў вас не раскрываўся рот.

Баліць сэрца, калі чытаеш вашую пранапову ўбіць кол на месцы магілы маёй маці і іншых бязвіных ахвяраў дражненскай трагедіі, «каб гэтыя нягоднікі ніколі не ўваскэрэслі». Як пасля гэтага чытаць газету? Ад вас і «СБ» патыхае акупацыяй беларускага духу. Свой «матэрыял» у ёй вы скончылі словамі: «Далоў акупантам! іх прыспечнікаў! Слава героям-антыхаштыстам!» Я цалкам далаўсясі да гэтых словаў, якія актуальна гучыць у сучаснай Беларусі.

Мікалай Пятроўскі, былы жыхар вёскі Дражна, відавочца спалення вёскі партызанамі ў красавіку 1943 году

Ад Рэдакцыі. Публікацыі «НН» з гісторыі вайны апошнім часам кранаюць найперш тэмы, што застаюцца закрытымі для падручнікаў і несвабодных СМІ.

У той вайне Беларусь аказалася між молатам злачыннага нацызму і кавадлам варварскага сталіцызму. Дагэтуль беларусы глядзяць на падзеі вайны вачыма Расіі, СССР. А не з пазіцыі нацыянальных інтарэсаў Беларусі.

Трагедыя вёскі Дражна, што недалёка ад Мінска, дагэтуль замоўчаваецца афіцыйнымі гісторыкамі. Нават крыж, паставлены там, вырвалі. Тому што дражненскія сведчанні выкryваюць тое, што было тайнай за сямю пячаткамі пры саветах.

Па-першае, у Беларусі вайна была братабойчай, бо частка

нашых суйчыннікаў, ненавідзячы сталінскіх крывавіщаў, паверыла ў тое, што немцы — меншнае зло. Як жа яны памыляліся.

І другое. Кіраваная з Масквы партызанка (як і партызанка, кіраваная з Лондана ці Берліна) найперш мелі на мэце спрабавакаваць як мага болей шкоды для тылу ворага. Разбурэнні, ахвяры сярод мірнага насельніцтва не лічыліся. Таму ў адных раёнах краіны партызаны былі парагункам для людзей, а ў другіх, наадварот, удзень селянін баяўся немца, а юнаці — тросяў перад партызанамі розных гатункаў.

Беларусь была тады размennай манетай для імперый. Таму так каштоўная ўспаміні відавочцаў вайны, беларуская гісторыя якой яшчэ не напісаная.

Саўс Парк і ўсе-ўсе-ўсе

Папулярны серыял «Саўс Парк» вось ужо 11 гадоў ідзе па канале Comedy Central, рабочыя ся толькі папулярнейшым. У чым сакрэт?

Перапейкі ўсяе галівудскае класікі: ад «Маўчання ягнятат» да «Уладара Пірсцёнка». Найтотмінна пароды на поп-культуру, неўмірухы клаузетны гумар, сатырычнае асвятыленне сусветных навінаў — вайна ў Іраку, тэракт у вежах-блізінках. Ужо не кажучы пра сучасную палітыку: Буш, Кандаліза Райл, Уладзімір Путін камічна прадстаўлены ў «Саўс Парку». Дадам талкова закручены сюжэт — і атрымаем самы папулярны серыял пістоні тэлебачання.

Амерыканская глухмень. Мястечка знаходзіцца на мяжы са стылай Канадай і таму, нигледзячы на шматабцальную назуву («Паўднёвы парк»), там пануе бестэрміновая зіма. Не дазва, што галубоўны герой, чатыры 8-гадовыя хлопчыкі, не вылазяць з курутак-алясак і ablavuska.

Вось Кені. Ён нібы ўпяяны ў сваю куртку з капюшонам. Адны вочы відаць. Амаль кожную сэрыю нехта з персанажу серыялу забівае ёгата бедака, але ў наступнай частцы ён уваскрасае. З абрываку непрыстайнасцю, што вылятаюць з-пад ягонага капюшона, можна зразумець, што ён у сваю малю гады вельмі-вельмі лобій дарослых жанчын.

Яго сібар, Эрык Картмэн, пульхны хлопчык, які мае јұна расіесція скільнасці, на карнавалах пераапранае ў фіорзы, а яго мама — маці-адзіночка, якая зарабляе на прафытак, дзымалчыцца ў порнастужках.

Трансексуал, настайнік мадодышных класаў, спадар Гарысан, што пакутуе па падваденіи асобы, безуспынку міяне свой пол.

Ісус Хрыстос — таксама сталь жыхар Саўс Парку. З аднаго боку, ён усёмагутны Сын Божы, з іншага — нудны тэлевізійны псіхолаг, які вядзе ніздельнае шоу на мясцовым тэлебачанні.

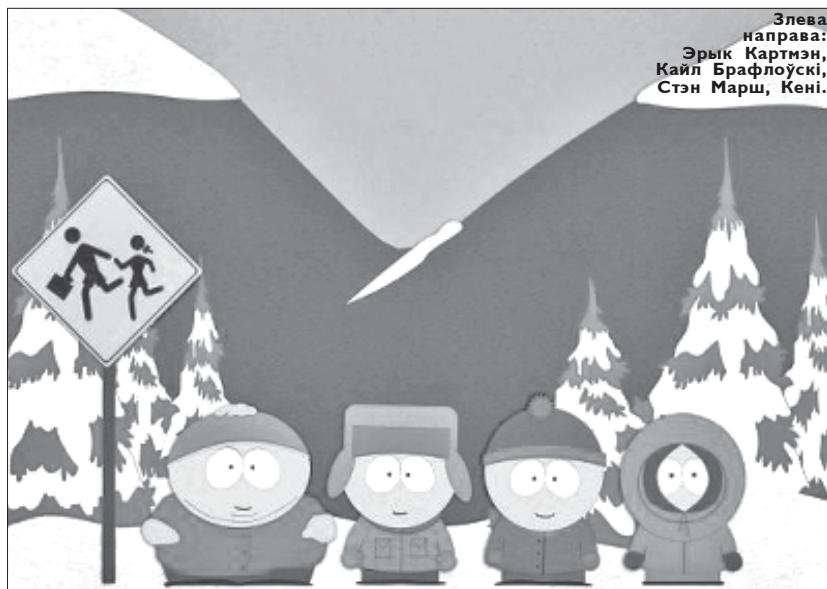
Калі-нікалі ў мястечка завітываючы архангел Гаўрыл, таксікаман-лайт, які ўпадабаўлюючы каўпачкі ад філамастэраў, а таксама Садам Хусэйн, які пасля ўзнясіння на неба працігае будаваць свае яздерныя заводы, апушкаючы ціпера не сусветную грамадскасць, а самога Господа Бога. Між іншага, былы дыктатар раз-пораз спакуаша Шатана, сарамажлівага лягнітнага гомасексуала.

І яшчэ ў Саўс Парку жыве не-калькі сотні персанажу-фрынкі ў сваім, величыні з длані, тараканамі ў галаве.

Саўспаркайцы лятуць на Месец, змагаюцца з абортаі, шукаки ўся тэрарыстаў, едуну разам з Санта-Клаусам (аматарам паст-раліца з вінчэстэра) святкаваць Каляды ў разбомбленым Багададзе. То бок, паводле ўсіх прыкметаў, Саўс Парк, мястечка і серыял, — тыповы дурдом.

«Сімпсаны» эта ўжо рабілі

Стваральнікі серыялу, Мэт Стоун і Трэй Паркер, безумоўна, геніяльныя хлопцы, але ж яны не першыя. Ад саладжавых шоу і сямейных прылізаных ка-

Злева
направа:
Эрык Картмэн,
Кайл Брафлойскі,
Стэн Марш, Кені.

Яны забівалі Кені

Розніца паміж Саўс Паркам і Барысавам не такая ўжо вялікая. «Саўс Парк» — гэта серыял нібы пра нашу радзіму вechназялённых памідораў. Піша Павал Касцюкевіч.

мэдыя ў 1980-х дарогу «Саўс Парку» расцерабіў мультсерыял «Сімпсаны».

Звычайная амерыканская сям'я: бацька — здзіяйцель сацыя-пат, сынок — хранічны абіок, а горадам кіруючы скамрываўшы жымдны-капіталісты і не-навінікі людскога рода.

У «Сімпсанах» упершыню выпячваліся, а не хаваліся сяроднастистычныя фобіі амерыканцаў (патайцець, страйці прапцу, не здолец сплаціць крэдыт за кватэру), нацыянальныя пісхожозы (пагоня за зніжкамі, шопінг).

«Саўс Парк» не пратэст, а карнавал, адна гадзіна ў тэлепраграме, калі ўсе дагары нагамі, калі ніз рабіцца верхам.

Такой непрыхаванай прауды ў серыялах Амерыка пра сябе яшчэ не бачыла, і... «Сімпсаны» зрабіліся страшэнна папулярнымі. Героі — дарма што серыяльныя — паказаны ўсебакова, жыццё, а перад імі стаяць зусім негалівудныя дылемы (аборт або ражаць, кульнуць — і не піць).

Гледачы палюблі вязладнью сямейку не за тое, што яна супер, а якраз за тое, што яна не супер. Вынаходка, анімацыйнае шоу, тое, што раней называлася не дужа папулярным тэрмінам «мультфільм для дарослых».

Маліваныя персанажы служылі як бы амартызатарам ад культурных шоку — маўлі, «эта ж мульцік», не напраўдзе, несур’ёзна» — і рабілі свою чорную спрашу. У дадатак «Сімпсаны» падрэвалі гледача для таіх народных, але дасціпных ідэмі і жартамі серыялаў пра далёка не дасканальных, але мілых людзей, як «Сябры/Friends», «Секс у вялікім горадзе» і, пэўна, да на-

вамоднага «Доктара Хауса», сэрыяла пра лекара-мізантрона. «Сімпсаны».

Стваральнікі «Саўс Парку» напоўніцу скарысталіся з выдзябанай «Сімпсанамі» нішы, зрабіўшы свае жарты юнчэ вастрышымі, і іроніі — зіншчайнейшай.

На знак павагі Мэт Стоун і Трэй Паркер выштукаўвалі сэрыю «Саўс Парку», дзе іх маліваныя персанажы былі зроблены на «сімпсанайскі» манер і назвалі яе «Simpsons did it!» («Сымпсаны гэта ўжо рабілі!»).

Непаліткашэрна

А яшчэ «Саўс Парк» — запятае патурніне стэрэатыпам. Абожмаганне з імі — каму як падабаецца. Каталікі, мармоны, габрэ, лацінаамерыканцы — ці не ўсе сектары амерыканскага грамадства становіцца мішэніям непаліткарктычных кепікаў. Тоё, што ў амерыканскім грамадстве толькі абрывакуваеща, у «Саўс Парку» даводзіцца, як на думку стваральнікаў, да лагічнага заўвішчання.

Суперскандал з амерыканскімі ксяндзіямі, якія разбішвали малых хлопчыкаў? У «Саўс Парку» факт звабы хлопчыкаў прымеца як дадзенае, што не выклікае сумневаў, ад чаго і будзеўца сюжэт (серыя пра з'езд ксяндзіў-педафілаў).

Нават з'яўленне ў серыяле ногавага героя, Каліндай Гаўнінкі, зробленна не для таго, каб у тысічні раз пяўчыцца нейкі піліскаты клаузетны жарт, а дзеяла таго, каб выкryць крывадушную саладжавасць шматлікіх галівудскіх кінастужак пра Раство.

Мэт Стоун і Трэй Паркер заўвішчалі гледача для таіх народных, але дасціпных ідэмі і жартамі серыялаў пра далёка не дасканальных, але мілых людзей, як «Сябры/Friends», «Секс у вялікім горадзе» і, пэўна, да на-

**Гэта вам
(не) Рью-дэ-Жанейра**

Ваяўнічы ніглізм серыялу —

ніца паміж Саўс Паркам і, скажам, Барысавам не такая ўжо вялікая. У нас, вядома, пакуль шмат якіх тэмы прыхаваныя, як то праблемы полавых мінін-ніці ці карумпаванасць чыноўнікай. Гэтыя пытанні, у адрозненіе ад Амерыкі, у нас публічна абмяркоўваць не заведзена. Але жарты пра тых самых гомасексуалаў нам ужо, прынамсі, зразумельны.

Мы смеямеся з саўспаркайскай фразы «Ці ёсьць у вас крышачку інтэрнэт?» (Сюжэт: у Амерыцы зінік інтэрнэт, і ўсе амерыканцы пагалоўна, каб атрымаша сваю дозу сенса, накіроўвающа ў адзін далёкі штат, дзе яно яшчэ ёсьць.)

А яшчэ: як жа па-роднаму гучыць слова Эрыка Картмэна, нібыта ён кажа не пра свой Каладра, а пра нашу раздзіму вechназялённых памідораў: «У нас толькі дзве паравіны году — зіма і ліпень».

Ці можна чакаць беларускі культурны прадукт, аналаг «Саўс Парку»? «Тараса на Парнасе» — не яшчэ далекавата ў часе.

У беларускай культурнай ситуацыі ёсьць свая спецыфіка. У краіне, дзе за год наслід зымавую дзве ўласціці (не на расійскую тэматыку і грошы) кінастужкі, німа сродкаў на серыялы. А калі яны раптоўна з'яўляюцца, дык, на думку культуролага Максіма Жбанкова, беларускія творцы не заўсёды валодают патріонімі для складаных культурных праектаў навыкамі. І, пэўна, таму, беларуская культура ратуеца нізкабюджэтнымі праектамі. Таму наш аналаг «Саўс Парку» — не мультік.

Беларускі пабрацімцы «Саўс Парку» — гэта найперш пачыналь ўсе гумарыстичная газета «Навінкі» (адзін з асколкаў якой, Лёлік Ушкін піша ў «НН» фельетоны, калі так можна скажаць, у «саўспаркайскай» стылістыцы). Другі прыклад — шоу «Саша і Сірока» на тэлеканале «Белсат». Штотვечар на экране з'яўляюцца два дасканальныя каладыры — Саша і Сірока (лідэр «Ляпіса» Сяргей Міхалок і мастак Аляксандар Хацкевич): і мовай жыхароў мінскіх прыгараў, на поўным сур'ёзе, абмяркоўваюць «всякія впросы».

У адрозненіе ад «Саўс Парку», «нармальная пацана» шмат чаго не даговорваюць, не наважаюцца адкрытымі скажаць, што пісю на пісю, а пісю на пісю, а пісю на пісю. У іх многа намекаў, шматзначнасці, завуляваных пад сарамажлівую праставацці. Не так як у «Саўс Парку»: ціпакаў дзеўны суп'езе, абмяркоўваюць «всякія впросы».

У адрозненіе ад «Саўс Парку», «нармальная пацана» шмат

чаго не даговорваюць, не наважаюцца адкрытымі скажаць, што пісю на пісю, а пісю на пісю, а пісю на пісю.

.....

5 не самых страшных цытатаў з «Саўс Парку»:

1. Эрык Картмэн, звяртаючыся да свайго сбира, Стэна Марша: «Ты што, не ведаеш першага закону фізікі? Усё, што кайфае, каштэ, як наіменей 8 доляраў».
2. Стэн: «Чаму Госпад дазваляе майму члесу рабіцца мулкім у тых хвілінах, калі дзяўчыты не хочуть, каб ён быў унутры іх. Гэта ж нейкі Бессардзчыны жарт».
3. Школьны кухар, былы хіпі, звяртаючыся да чацвёркі галоўных герояў: «Лябарані вас Бог прыманы наркотыкі, дзе! На гэта ж будзе свой час і месяц. Яно называецца каледж».
4. Кайл: «Гэта напалову чалавек, напалову мядзведзя».
5. Дзядзька Стэна, прататып «нармальнага пацана»: «На палавінне і цвярозым? Палаваць цвярозым — гэта ўсё роўна як... як... як рыбу лавіць цвярозым!».

.....

Купалаўскі тэатр

ІДЫЛІЯ

22 і 23 студзеня

19.00

БЕЗВІДАЧНА

Кніга пра Адольфа Янушкевіча

23 студзеня а 18-й у памяшканні Беларускага ПЭН-цэнтру (бул. Залатая горка, 2-101) адбудзеца прэзентацыя кнігі «Жыццё Адольфа Янушкевіча і яго лісты з кіргізскіх стэпаў» з удзелам Ганны Матусевіч, Адама Мальдзіса, Кастуся Цвіркі.

Цікаласць да малой гісторыі, краязнаўства расце ў грамадстве. Штогод часцей выходзяць кнігі, прысвечаныя гісторыі таго ці іншага гораду, мястэчка, вёсکі, жыццю выбітных землякоў. З апошні год трапіла ў руки некалькі такіх: ад рукапісных да шыкоўны выдадзеных за грона сельскага савету... Кніга, падрыхтаваная спадарыні Ганнай Матусевіч, — з эзата шэршагу, але мае адметнасці. Матусевіч усё, ад пошуку першых выданняў і да арганізаціі выдання сучаснага, рабіла сама.

Адольф Янушкевіч — уздельнік паўстання 1831 году, пасля паразы высланы ў Сібір. Ён правеў там 25 гадоў і толькі пад самы канец жыцця вярнуўся дамоў, у вёску Дзягільна непадалёк ад Койданава. Усе гэтыя 25 гадоў паміж Адольфам і ягонай сям'ёй вяліся актыўная перапіска. На аснове лістоў, па смерці Адольфа, ягоны сбір Фелікс Вратноўскі ўклалі кнігу «Жыццё Адольфа Янушкевіча і яго лісты з кіргізскіх стэпаў», выдадзеную ў 1861 г. у Парыжы, а затым перавыдаленню ў 1875 г. у Берліне. Спадарыня Ганна змагла аднуків гэтую выданні і перакладсці кнігу на беларускую — або, як гаворыць яна сама, — «нашу, лізвінскую», мову.

Сталыя чытачы «НН», напэўна, памятаюць цыпл Ганну. Матусевіч «Дзярыююш», які друкаваўся ў 1996 годзе — узор таленавітнай, чыстай і трывожнай літаратуры. Асноўная асаблівасць душы, жыцця гэтай неадыннарнай жанчыны — няспынная праца. Яна сама выхоўвае і падымае

Адольф Янушкевіч.

траіх дзяцей; дачка Вераніка стала яе першай памочніцай і ў працы па вітрані на чытальні «Жыцця Адольфа Янушкевіча...», і ў пошуках яго магілы, і ў добраўпаратаванні старых Панскіх могілак у Дзягільне.

Для Ганны выдадзеная ёю кніга — найперш «духоўны скарб», «кніга пра носьбіта высокага Духу, якім быў Адольф Янушкевіч».

Выразная карціна тагачаснага жыцця паўстае з старонак кнігі, і чытаць яе будзе цікава ўсім, хто цікавіцца гісторыяй, краязнаўствам, літаратурай.

Набыцца кнігу, пачуць ад самай перакладчыцы гісторыю яе пошукаў і ўзнаўлення, пакантактаваць з перакладчыцай і заўдаць пытанні можна будзе на прэзентацыі.

Жыццё Адольфа Янушкевіча і яго лісты з кіргізскіх стэпаў, I том / пер. з польск., прадм. і камент. Г. Суднік-Матусевіч. — Мінск: Медзісонт, 2008. — 208 с., з іл. 100 ас.

ВЫСТАВЫ

Аляксандар Кішчанка

22 студзеня ў Мастацкім музеі адкрыеца выставка «Туль», на якой будзець паказаныя творы Аляксандра Кішчанкі. Выставка будзе працаваць да 24 лютага.

Ігар Сечынаў

3 23 студзеня да 22 лютага ў «Свяце Фота» (Прытыцкая, 10) працуе персанальная фотавыстава Ігара Сечынава.

Родзін у «Падземцы»

23 студзеня 18-й гадзіне ў галерэі «Падземка» (пр. Незалежнасці, 43) адбудзеца прэзентацыя альбому раграфікі цыт мастака Алея Родзіна.

Златадзён

У Музеі гісторыі беларускай літаратуры (Багдановіча, 15) з 30 студзеня да 28 лютага адбудзеца выставка Андрэя Бурсава «Златадзён» (жывапіс, вершы).

КАНЦЭРТЫ

Вольскі: куплеты і

прыпевы

24 студзеня ў «Добрых мысліах» (Маргінёўская, 12) — сольны праект Лявона Вольскага

«Куплеты і прыпевы». Пачатак а 19.

Партытуры магнацкага двору

29 студзеня ў Малой зале Рыгора Шырмы (пр. Незалежнасці, 50) адбудзеца канцэрт «Партытуры магнацкага двору».

Музыка «ганаровых ушанаванняў», музыка «глазаўных падрей»... Якой яна была ў Беларусі? Пра эту можна даведацца на канцэрце, праслушаўшы агучаныя рукаўі прыцёрвіх бібліятэк, у выкананні ансамблю салстай «Гласік—Авангард» Белдэзэрфілармоніі пад кіраўніцтвам Уладзіміра Байдзіка.

2009-HARD-PARTY

30 студзеня ў клубе Night Star (Свярдлова, 2) — фестываль альтэрнатыўнай музыки 2009-HARD-PARTY

Neuro Dubel

22 студзеня ў Daclub (Броўкі, 22) — канцэрт Neuro Dubel. Пачатак а 19-й.

Madera Hard Blues

22 студзеня ў «Графіці» (зв. Капітана, 16) — вечэр блозавай музыки з удзелам Madera Hard Blues. Пачатак а 19-й.

КАНОНІЧНЫ

Інтарферэнцыя

25 студзеня ў Night Star (бул. Свярдлова, 2) — фестываль некамерцыйнай музыки «Інтарферэнцыя». Пачатак а 18-й.

КІНО НА ВЫХОДНЫЯ

Стылягі

Стылягі (Стиляги)
Расія, 2008, каліяровы, 120 хв.

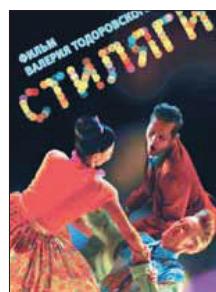
Рэжысёр: Валер

Тадароўскі

Жанр: Мюзікл

Аднакона: 7,5 (з 10)

Масква, сярэдзіна 1950-х. Камсамолец Мел, які ладзіць аб'явы на стыляг, сам падпадае пад ульп'я «кварожай ідзялгію», зачарваны прыгажунай Палінай (Аксана Акіншына). І цяпер былы камсамолец носіць стракатыя гарнітуры і

танчыць пад заходнюю музыку. Маскву 1950-х здымалі ў Мінску. Праз асфальт сталінскай эстэтыкі праўбяноцца настыримаўшыя парагі — зялёныя, бязвяды, пунсовыя вішневыя, каб разбурыць аднастайную шэрасць.

У фільме скрыстыяныя песні 1980-х — і камсамольцы зирочка сплавяюць пра «скучыя адным ланцугом», камунальныя суседы бадзёра танцуц з рондамі, а герой па-майстэрску асвойвае саксафон.

Экран выхувае святым свабоды. І як колішня стылягі былі першым знакам распаду сталёвага камунізму, так і стужка Тадароўскага абліца канец пүцнісавае эпохі.

Андрэй Расінскі

ТЭАТРЫ

Купалаўскі тэатр

22 (чи), 23 (пт) — «Доляя»
24 (сб) — «Сымон—музыка»
25 (нед) — «Макбет»
26 (чи) — «Я не пакіну чибе...»
27 (аўг) — «больш чым дождик»

28 (ср) — «Вольга»
29 (чи) — «Памінальная малітва»

30 (пт) — «Слуга двух гаспадароў»

31 (сб) — «Вечар»

раннія спектаклі

25 (нед) — «Афрыка»

малая сцэна

24 (сб) — «Дамскае танга»

26 (чи) — «Апельсінава віно»

30 (пт) — «Варшавская мелодыя»

31 (сб) — «Дзікае паліванне карала Стака»

Тэатр пляек

22 (чи) — «Сіняя птушка»

23 (пт) — «Гісторыя аднага гораду»

24 (сб) — «Чырвоныя каптуроў»

25 (нед) — «Васіліса Прывукрасная»

29 (чи), 30 (пт) — «Балада пра Белую Вішню»

Музычны тэатр

22 (чи), 23 (пт), 27 (аўг) —

«Рускі фантом»

24 (сб) — «Бурачнаў»

24 (сб) — «Плічава мышы»

25 (нед) — «Грыгоды брэменскіх музыкантаў»

29 (чи), 30 (пт) — «Юнона і Аўсі»

30 (пт) — «Ноч у Венециі»

Тэатр-студыя

кінаактора

22 (чи) — «Вострай нашай любові і надзеі»

23 (пт) — «Тэатр купца Япішкіна»

24 (сб) — «...Забыць Гераст-рата!»

25 (нед) — «Таццянін дзень»

27 (аўг) — «Стрэмка»

Балет

24 (сб) — «Вечар класічнай і сучаснай харэаграфіі»

25 (нед) — «Жарпеці (Рагнеда)»

27 (аўг) — «Баяндэрка»

Тэатр беларускай драматуры

23 (пт) — «Юбілейны вечар Тацияні Мархель»

28 (ср) — «Белы анёл з чорнымі крыламі»

29 (чи) — «Неба ў дыяментах»

30 (пт) — «Апошняя жанчына на Сеніёра Хуна»

Опера

22 (чи) — «Алека»

23 (пт) — «Нататкі вар'ята»

28 (ср) — «Баль-маскарад»

Тэатр юнага глядча

22 (чи) — «Пацалунак ночы»

29 (чи) — «Рыцар Ордэна Сонца»

«Белсат»: тэлепраграма на 26 студзеня—1 лютага

«Белсат» — гэта незалежны беларускі спадарожнікавы тэлеканал

26 студзеня, панядзелак

- 18.00 Аб'ектыў (навіны, I выданне)
 18.10 «Ранча», серыя, 10 серыя
 19.00 «Gloria victis», рэпартаж, 2008 г.
 19.25 Навагодні канцэрт «Снегіны завуапак, 9, альбо Такога ніяма нідзе»
 20.25 Тыдзень з радыё «Свабода»

- 21.00 Аб'ектыў (навіны, галоўнае выданне)

- 21.15 Хто ёсьць кім? Вольга Завадская

Вольга Завадская — мачі эніклага без следу 7 ліпеня 2000 г. апетата расійскай тэлекампаніі СРТ Знітра Завадскага. Афіцыйна спраўва аб ягоным знікненні лічыцца скончана, і па ёй некалькі асобаў атрымалі доўгатэрміновае турэмнае зняволенне. Аднак мачі не веरыць у тое, што пакаралі супрадукты, бо не атрымала адказу на галоўны для яе пытанні: як загінуў дзея пахаваныя сны? Жанчына страйка была веру ў справядлівасць, аднак непахісная воля супрадуктара трагедыі зрабілася для яе стымулам перайсці ад чакання да дзеяння.

21.30 «Чалавек, якога там не было» (The Man Who Wasn't There), маст. фільм, рж. Джоэл Коэн, 2001 г., ЗША. У роліх: Білі Боб Торнтан, Фрэнсіс МакДорманд, Скарлет Ёгансан

23.30 «Элі Макбліл», тэлесерыял: III сезон, 9 серыя

00.10 Аб'ектыў (навіны)

27 студзеня, аўторак

- 18.00 Аб'ектыў (навіны, I выданне)

- 18.10 «Элі Макбліл», тэлесерыял: III сезон, 9 серыя

18.55 Еўропа сέння: тэлечасопіс канала «Нямецкая хвала»

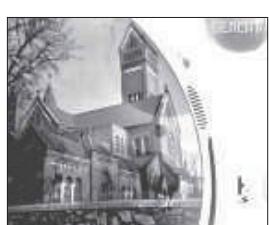
19.25 «Права быць свабоднымі»: канцэрт альтэрнатыўнай музыкі, Луцук—2007. У першай частцы канцэрту выступаюць гурты: «Сіянна», «В:Н: і «Тінь Соція».

19.55 Невядомая Беларусь: «Атамныя полкі», дак. фільм, 2008 г.

20.30 Рэпарцер (інфармацыйная праграма)

21.00 Аб'ектыў (навіны, галоўнае выданне)

21.15 «Невядомая Беларусь»: «НІКВД — гестапа: шлюб па разліку», дак. фільм, 2008 г.

21.50 Ток-шоу «Форум»: Як абараніца ад крысу?

22.35 «Соня і яе сям'я», дак. фільм, рж. Даниэла Рунскава, 2006 г., Славакія

23.15 «Элі Макбліл», тэлесерыял: III сезон, 10 серыя

00.00 Аб'ектыў (навіны)

28 студзеня, серада

- 18.00 Аб'ектыў (навіны, I выданне)

18.10 «Элі Макбліл», тэлесерыял: III сезон, 10 серыя

18.55 Паштоўка з Вільні (праграма пра беларусаў Літвы)

19.15 «Бараўічок», дак. фільм, 2007 г., Беларусь

- 20.10 Маю права (прававая праграма)

20.25 Праект «Будучыня»: навукова-папулярны агляд тэлеканалу «Нямецкая хвала»

- 21.00 Аб'ектыў (навіны, галоўнае выданне)

21.15 YoLife! (моладзевая праграма)

21.35 «Без рэтушы»: «Жывыя і мёртвыя», дак. фільм, 2008 г.

22.10 Госць «Белсату»: перадача пра надзейныя праблемы Беларусі

22.25 Выступ гурту «Тав. Маўзэр» на фестывалі Be Free (2008), ч. 1

23.00 «Зграйя», дэтэктыўны сэрыял, 2 серыя

23.45 «Калыханка» ад Сашы і Сірохі

такі. Хлопцы абвяшчаюць гэту тэрыторию «Зонаю свабоды» — месцам, дзе іх ніхто не зможа ні ў чым аблемехаваць. У адным з закінутых ангароў яны будуюць лягальныя апараты. Неўзабаве высывляліца, што на «кічыайнай эямлі» шукае сковішча стары валасуга. Дзеці намагаюцца выгнаць яго з сваёй «Зоны». Нарастае канфлікт, у якім выяўляюцца характеристы герояў, паказываюцца супрадукты аб-личы.

20.40 Беларусы ў Польшчы

- 21.00 Аб'ектыў (навіны, галоўнае выданне)

21.15 Госць «Белсату»: перадача пра надзейныя праблемы Беларусі

21.35 «Дырыжор», маст. фільм, рж. Анджэй Вайды, 1979 г., Польшча.

Марта, маладая і таленавітая скрыпачка, прыпаджае на навучанні ў ЗША, дзе сустракае выдатнага дырыжорапольскага падхождзінія Джона Ласоцкага. Академія засцяліла яго калісці была скажанай мачі Марты. Маладзіца вяртгэта ў Польшчу, жыве ў не-вялікім горадзе, адкуль паходзіці Ласоцкі. Муж Марты, Адам, не можа зразумець, што адбываецца з жонка па пасля навучання ў Амерыцы...

22.05 Інтэрнаўты выбіраюць

22.40 «Зграйя», дэтэктыўны сэрыял, 3 серыя

23.40 «Калыханка» ад Сашы і Сірохі

00.00 Аб'ектыў (навіны)

30 студзеня, пятніца

- 18.00 Аб'ектыў (навіны, I выданне)

18.10 «Зграйя», дэтэктыўны сэрыял, 3 серыя

19.00 Праект «Будучыня»: навукова-папулярны агляд тэлеканалу «Нямецкая хвала»

19.30 «Вароніна возера», дак. фільм, рж. Інеса Куркілецце, 2007 г., Пітва

Чацвера падлетьткі, энтузіянты, штодзённаса, знаходзяць сабе прытулак на буйой савецкай вайсковай базе, якая месціцца побач з дзеянем базаю НАТО. Чатырьмя савецкі гарнізон — нічыя тэрыторыі.

Навакол — венгры, таянцы, пакаралі супрадукты, што зімой пакінучы

сабою палаву супольнасць маё-масці.

Сара прапаноўвае Джо за мільён далаўраў перайграць сту-цило...

23.40 «Калыханка» ад Сашы і Сірохі (гумарыстычная праграма)

00.00 Аб'ектыў (навіны)

31 студзеня, субота

- 18.00 Аб'ектыў (навіны, I выданне)

18.10 Тыдзень з радыё «Свабода»

18.45 «Обчына» (Obcina), дак. фільм, рж. Б'ерн Райнгардт (Bjørn Reinhardt), 2007 г., Германія

Чатырьмя падлетьткі, энтузіянты,

знаходзяць сабе прытулак на буйой савецкай вайсковай базе,

якая месціцца побач з дзеянем базаю НАТО. Чатырьмя савецкі гарнізон — нічыя тэрыторыі.

Навакол — венгры, таянцы, пакаралі супольнасць маё-масці.

Сара пропаноўвае Джо за мільён далаўраў перайграць сту-цило...

19.45 Бульбаны

20.00 На колах: аўтамабільны

агляд тэлеканалу «Нямецкая хва-

ля»

- 20.25 Круzelка (сусветная музыка)

- 21.00 Аб'ектыў (навіны, галоўнае выданне)

21.15 Віртуальная помпа (агляд Сеціва)

21.35 «Дырыжор», маст. фільм, рж. Анджэй Вайды, 1979 г., Польшча.

У судовага кур'ера Джо Тайлера налягкая праца: ён дастаўляе позвы ў суд. Вядома, далёка не кожны прагне сустракаць з прафесійнікамі закону, таму Джо часам вымушаны здосьвочыць месца знаходжання сваіх «хавярязяў». Ягоны бос Рэй дасі Джо чаргавае заданне: дастаўца позву з дакументамі на развод падзеі нейкай Сары Мур, муж якой, паводле заканадаўства Тэксасу, пасля разводу атрымае ўсю маё-масць. Нягледзячы на пешашкоды, Джо ѹдаеща сустрэцца з Сарой. Тая даведаеца, што, калі разводы працэс будзе перанесены ў Нью-Йорк, яна, ужо паводле мясцовых законў, зможа пакінучы

сабою палаву супольнасць маё-масці.

Сара пропаноўвае Джо за мільён далаўраў перайграць сту-цило...

22.10 «На элом галавы», маст. фільм, рж. Фатых Акын, 2004 г., Германія—Турцыя.

Яны пазнамеліся ў вар’янтні, у ад-

дзяленні для сціцідных, алі ніхто з іх не думаў па-супрадумаму скон-

чыці ўсіх савацкіх самагубствам. Кахіт, немец турэцкага паходжання, пасля

смерці жонкі ўвогуле нічога не хацеў і проста ўхёў на сваі аўта-

мабілі ў мур, а Зыбель парэзала

сабе вены, каб даглядаць сваёй вяліз-

най мусульманскай сям'і на нейкі

час пазбавіцца ад іх надакуляў

апекі, слухаць панк, танчыць да ра-

ніцы і каҳаца з кім прыйдзеца. На

шпациры ўзварыка лякрасін Зыбель

прапанавала Кахіту стаць жонкаю.

Яны фіктыўна пабраліся шлюбам.

Зыбель стала цешышца сваім сва-

бодным жыццём, а Кахіт па-ра-

нейшаму спіць са сваім дзялчыніна.

Але паступова Кахіт і Зыбель па-

чиняюць разумець, што яны каҳа-

юць адно аднаго...

00.10 Аб'ектыў (вынікі тыдня)

18.00 Прэс-экспрэс (агляд друку)

18.15 «Ранча», серыял, 11 серыя

18.00 Выступ гурту «Крамы» на фестывалі Be Free 2008 г., ч. 5

19.40 Жайтуха

20.05 «Дарога праз стэны між азісаў» (Step Road Oasis), дак. фільм, 2007 г., Японія

Фільм быў створаны пад час падарожжа па краінах былога Савецкага Саюзу. Найбільш аўтараў цікавіцца падзеі ў Кіргістане і Узбекістане. З аднаго боку, гэтая краіны пераўхваляюць цяжкі часы, з іншага — маюць вялікі шанец на развіцці.

21.00 Аб'ектыў (вынікі тыдня)

21.20 Ток-шоу «Форум»: Ці варта выходзіць на вуліцу?

22.10 «На элом галавы», маст. фільм, рж. Фатых Акын, 2004 г., Германія—Турцыя.

Яны пазнамеліся ў вар’янтні, у ад-

дзяленні для сціцідных, алі ніхто з іх не думаў па-супрадумаму скон-

чыці ўсіх савацкіх самагубствам. Кахіт, немец турэцкага паходжання, пасля

смерці жонкі ўвогуле нічога не хацеў і проста ўхёў на сваі аўта-

мабілі ў мур, а Зыбель парэзала

сабе вены, каб даглядаць сваёй вяліз-

най мусульманскай сям'і на нейкі

час пазбавіцца ад іх надакуляў

апекі, слухаць панк, танчыць да ра-

ніцы і каҳаца з кім прыйдзеца. На

шпациры ўзварыка лякрасін Зыбель

прапанавала Кахіту стаць жонкаю.

Яны фіктыўна пабраліся шлюбам.

Зыбель стала цешышца сваім сва-

бодным жыццём, а Кахіт па-ра-

нейшаму спіць са сваім дзялчыніна.

Але паступова Кахіт і Зыбель па-

чиняюць разумець, што яны каҳа-

юць адно аднаго...

00.10 Аб'ектыў (вынікі тыдня)

